

Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű és nem vált ki joghatást. Az EU intézményei semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért. A jogi aktusoknak – ideértve azok bevezető hivatkozásait és preambulumbekendéseit is – az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett és az EUR-Lex portálon megtalálható változatai tekintendők hitelesnek. Az említett hivatalos szövegváltozatok közvetlenül elérhetők az ebben a dokumentumban elhelyezett linkeken keresztül

► **B** AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 715/2009/EK RENDELETE

(2009. július 13.)

a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

(HL L 211., 2009.8.14., 36. o.)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
► <u>M1</u>	A Bizottság 2010/685/EU határozata (2010. november 10.)	L 293	67	2010.11.11.
► <u>M2</u>	A Bizottság 2012/490/EU határozata (2012. augusztus 24.)	L 231	16	2012.8.28.
► <u>M3</u>	Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete (2013. április 17.)	L 115	39	2013.4.25.
► <u>M4</u>	A Bizottság (EU) 2015/715 határozata (2015. április 30.)	L 114	9	2015.5.5.
► <u>M5</u>	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.)	L 328	1	2018.12.21.
► <u>M6</u>	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/869 rendelete (2022. május 30.)	L 152	45	2022.6.3.
► <u>M7</u>	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1032 rendelete (2022. június 29.)	L 173	17	2022.6.30.

Helyesbítette:

- **C1** Helyesbítés, HL L 229., 2009.9.1., 29. o. (715/2009/EK)
 ► **C2** Helyesbítés, HL L 309., 2009.11.24., 87. o. (715/2009/EK)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 715/2009/EK RENDELETE

(2009. július 13.)

a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az
1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

1. cikk

Tárgy és hatály

E rendelet célja, hogy:

- a) a nemzeti és a regionális piacok sajátos jellegzetességei figyelembevételével megkülönböztetésmentes szabályokat állapítson meg a földgázszállító rendszerekhez való hozzáférés feltételeire vonatkozóan, a földgáz belső piacának megfelelő működése érdekében;
- b) a nemzeti és a regionális piacok sajátos jellegzetességei figyelembevételével megkülönböztetésmentes szabályokat állapítson meg az LNG-létesítményekhez és a földgáztárolókhoz való hozzáférés feltételeire vonatkozóan; valamint
- c) elősegítse egy jól működő és átlátható nagykereskedelmi piac kialakulását, amelyet a gázellátás nagyfokú biztonsága jellemez, valamint gondoskodjon a földgáz határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó hálózat-hozzáférési szabályok összehangolását célzó mechanizmusokról.

Az e cikk első albekezdésében említett célok magukban foglalják a hálózat-hozzáférési díjak – kivéve azonban a földgáztárolókhoz való hozzáférés díjának – megállapítására, illetőleg az e díjak kiszámításának módszereire alkalmazandó harmonizált elvek megállapítását, a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatások létrehozását, a kapacitásallokációra és a szűkületek kezelésére alkalmazandó harmonizált elvek kialakítását, az átláthatósági követelmények, az egyensúlyozásra vonatkozó szabályok és az egyensúlyozási díjak meghatározását, valamint a kapacitáskereskedelem elősegítését.

A 19. cikk (4) bekezdésében foglalt rendelkezés kivételével ez a rendelet csak a 2009/73/EK irányelv 33. cikke (3) és (4) bekezdésének hatálya alá tartozó földgáztárolókra alkalmazandó.

A tagállamok létrehozhatnak a 2009/73/EK irányelvvel összhangban felállított és e rendelet követelményeinek megfelelő szervezetet vagy testületet egy vagy több olyan feladat ellátása céljából, amely feladat általában a szállításrendszer-üzemeltetőké. E szervezetre vagy testületre vonatkozik az e rendelet 3. cikke szerinti tanúsítás, valamint a 2009/73/EK irányelv 10. cikke szerinti kijelölés.

2. cikk

Fogalom-meghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában:

1. „szállítás”: a földgáz hálózaton, túlnyomórészt nagynyomású csővezetékben, de nem termelési csővezeték-hálózaton és nem az elsődlegesen a helyi földgázelosztás keretében használt nagynyomású vezetékben történő szállítása a felhasználókhöz történő eljuttatás céljából, kivéve a gázszolgáltatást;

▼B

2. „szállítási szerződés”: a szállításrendszer-üzemeltető által a rendszerhasználóval, a szállítás tárgyában kötött szerződés;
3. „kapacitás”: normál köbméter/időegységben vagy energiaegység/időegységben kifejezett maximális szállított mennyiség, amelyre a rendszerhasználó a szállítási szerződés előírásainak megfelelően jogosult;
4. „fel nem használt kapacitás”: az a nem megszakítható kapacitás, amelyet a rendszerhasználó a szállítási szerződés keretében ugyan megszerzett, de a szerződésben meghatározott határidő lejártára nem nominált;
5. „szüksületkezelés”: a szállításrendszer-üzemeltető kapacitás portfóliójának olyan kezelését jelenti, amely a műszaki kapacitás optimális és maximális használatát és a jövőbeni szűkületi és telítődési pontok kellő időben való észrevételét célozza meg;;
6. „másodlagos piac”: az elsődleges piacon kívül értékesített kapacitás piaca;
7. „nominálás”: a rendszerhasználónak a szállításrendszer-üzemeltető részére adott értesítése arról, hogy a rendszerhasználó mennyi gázt kíván a rendszerbe betáplálni vagy onnan vételezni;
8. „újránominálás”: egy későbbi értesítés a nominálás korrigálásáról;
9. „rendszer egyensúly”: a szállítási hálózat minden olyan állapota, amikor a földgáz nyomása és minősége azok között a minimum és maximum határok között marad, melyeket a szállításrendszer-üzemeltető határozott meg abból a célból, hogy a földgáz szállítása műszaki szempontból garantált legyen;
10. „egyensúlyozási időszak”: azon időszak, amelynek során egy energiaegységben kifejezett földgázmennyiség kivétele minden rendszerhasználó által ellentételezendő ugyanazon földgázmennyiség bevitelével a szállítóhálózatba, a szállítási szerződéssel vagy az üzemi és kereskedelmi szabályzattal összhangban;
11. „a rendszerhasználó”: egy szállításrendszer-üzemeltető felhasználója vagy potenciális felhasználója, valamint maguk a szállításrendszer-üzemeltetők is, amennyiben a szállításhoz kapcsolódóan feladatuk ellátásához az szükséges;
12. „megszakítható szolgáltatások”: a szállításrendszer-üzemeltető által kínált, a megszakítható kapacításra vonatkozó szolgáltatások;
13. „megszakítható kapacitás”: olyan gázszállítási kapacitás, amelyet a szállításrendszer-üzemeltető a szállítási szerződésben meghatározott feltételekkel összhangban megszakíthat;
14. „hosszú távú szolgáltatások”: a szállításrendszer-üzemeltető által kínált egyéves vagy annál hosszabb időre szóló szolgáltatások;
15. „rövid távú szolgáltatások”: a szállításrendszer-üzemeltető által kínált egy évnél rövidebb időre szóló szolgáltatás;
16. „nem megszakítható kapacitás”: az a gázszállítási kapacitás, amelynek megszakításmentességét a szállításrendszer-üzemeltető szerződésben garantálja;

▼B

17. „nem megszakítható szolgáltatások”: a szállításrendszer-üzemeltető által kínált, a nem megszakítható kapacitásra vonatkozó szolgáltatások;
18. „műszaki kapacitás”: az a maximális nem megszakítható kapacitás, amelyet a szállításrendszer-üzemeltető kínálhat a rendszerhasználóknak, figyelembe véve a szállítóhálózatra vonatkozó rendszeregensúlyt és üzemeltetési követelményeket;
19. „szerződéses kapacitás”: az a kapacitás, amelyet a szállításrendszer-üzemeltető szállítási szerződés keretében oszt ki a rendszerhasználónak;
20. „szabadkapacitás”: a műszaki kapacitásnak az a része, amelyet nem osztottak ki, de a rendszerben egy adott időpontban rendelkezésre áll;
21. „szűkület”: az a helyzet, amikor a nem megszakítható kapacitás iránti kereslet szintje meghaladja a műszaki kapacitást;
22. „elsődleges piac”: közvetlenül a szállításrendszer-üzemeltető által értékesített kapacitás piaca;
23. „fizikai szűkület”: az a helyzet, amikor a tényleges szállítások iránti kereslet szintje egy adott időpontban meghaladja a műszaki kapacitást.
24. „LNG-létesítménybeli kapacitás”: az LNG-terminálon belül a földgáz cseppfolyósítására vagy az LNG behozatalára, átféjtésére, ideiglenes tárolására, újragázosítására, illetve az LNG-vel kapcsolatos kiegészítő műveletekre rendelkezésre álló kapacitás;
25. „mobilgáz”: az a gáztérfogat, amelyet a földgáztároló használója jogosult földgáztárolásra felhasználni;
26. „kitárolási kapacitás”: az a térfogatáram, amellyel a földgáztároló használója jogosult a tárolóból földgázt lefejteni;
27. „betárolási kapacitás”: az a térfogatáram, amellyel a földgáztároló használója jogosult a tárolóba földgázt tölteni;
28. „tárolókapacitás”: a mobilgáz, a kitárolási kapacitás és a betárolási kapacitás valamely együttese.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében előírt fogalommeghatározások sérelme nélkül a 2009/73/EK irányelv 2. cikkében található, e rendelet alkalmazása szempontjából lényeges fogalommeghatározások is alkalmazandók, kivéve az említett cikk 3. pontjában a „szállítás” fogalmára adott meghatározást.

Az e cikk (1) bekezdésének 3–23. pontjában a szállítás tekintetében előírt fogalommeghatározások a tárolási- és LNG-létesítmények tekintetében is alkalmazandók.

3. cikk

A szállításrendszer-üzemeltetők tanúsítása

(1) A Bizottság a 2009/73/EK irányelv 10. cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a szállításrendszer-üzemeltető tanúsításáról szóló határozatra vonatkozó minden bejelentést annak kézhezvétele után haladéktalanul megvizsgál. A Bizottság az ilyen bejelentés kézhezvételének napját követő két hónapon belül véleményt nyilvánít az érintett nemzeti szabályozó hatóság részére arról, hogy az megfelel-e a 2009/73/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének vagy 11. cikkének és 9. cikkének.

▼B

Az első albekezdésben említett vélemény kidolgozásakor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget a nemzeti szabályozó hatóság határozatának véleményezésére. Ilyen esetben az első albekezdésben említett kéthónapos időszakot további két hónappal meg kell hosszabbítani.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakon belül nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(2) A Bizottság véleményének kézhezvételétől számított két hónapon belül a nemzeti szabályozó hatóság – a legnagyobb mértékben figyelembe véve ezt a véleményt – végső határozatot fogad el a szállítási-rendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.

(3) A szabályozó hatóságok és/vagy a Bizottság az eljárás során bármikor kérheti a szállításirendszer-üzemeltetőtől és/vagy a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozástól, hogy adja meg az e cikk szerinti feladataik ellátása szempontjából lényeges információkat.

(4) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzik az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk (1) és (2) bekezdésének alkalmazásában követhető eljárásokat. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 28. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(6) Ha a Bizottság a 2009/73/EK irányelv 9. cikkének (10) bekezdése szerinti bejelentést kapott egy szállításirendszer-üzemeltető tanúsításáról, a Bizottság a tanúsításra vonatkozó határozatot hoz. A szabályozó hatóság a Bizottság határozatának megfelelően jár el.

▼M7*3a. cikk***A tárolásirendszer-üzemeltetők tanúsítása**

(1) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy minden egyes tárolásirendszer-üzemeltetőt, beleértve a valamely szállításirendszer-üzemeltető irányítása alatt álló tárolásirendszer-üzemeltetőket is, az e cikkben meghatározott eljárással összhangban tanúsítson a nemzeti szabályozó hatóság vagy az érintett tagállam által az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 3. cikkének (2) bekezdése szerint kijelölt más illetékes hatóság (a továbbiakban bármelyik esetben: a tanúsító hatóság).

E cikket azokra a szállításirendszer-üzemeltetők irányítása alatt álló tárolásirendszer-üzemeltetőkre is alkalmazni kell, amelyeket a 2009/73/EK irányelv 9., 10. és 11. cikkében meghatározott szétválasztási szabályok alapján már tanúsítottak.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1938 rendelete (2017. október 25.) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 280., 2017.10.28., 1. o.).

▼ **M7**

(2) A tanúsító hatóság 2023. február 1-ig vagy a (9) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételélelének a napjától számított 150 munkanapon belül tanúsítási határozattervezetet tesz közzé a 3,5 TWh-nál nagyobb kapacitású föld alatti gáztárolókat működtető tárolásrendszer-üzemeltetők tekintetében, amennyiben a tárolók összessége – a tárolásrendszer-üzemeltetők számától függetlenül – 2021. március 31-én és 2022. március 31-én a maximális kapacitásuk átlagosan 30 %-ánál alacsonyabb szintig voltak feltöltve.

Az első albekezdésben említett tárolásrendszer-üzemeltetők tekintetében a tanúsító hatóság minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a tanúsítási határozattervezetet 2022. november 1-jéig közzétegye.

Minden egyéb tárolásrendszer-üzemeltető esetében a tanúsító hatóságnak 2024. január 2-ig, illetve a (8) vagy a (9) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételélelének a napjától számított 18 hónapon belül kell tanúsítási határozattervezetet közzétennie.

(3) Az uniós energiaellátás biztonságát érintő kockázatok mérlegelése során a tanúsító hatóság figyelembe veszi a földgázellátás biztonságát nemzeti, regionális vagy uniós szinten fenyegető, többek között az alábbiakból eredő összes kockázatot, valamint az ilyen kockázatok bármely enyhítését:

- a) tulajdonosi helyzet, az ellátás alakulása vagy egyéb olyan üzleti kapcsolatok, amelyek negatívan befolyásolhatják a tárolásrendszer-üzemeltetőnek a föld alatti gáztároló feltöltésére való képességét, illetve az arra vonatkozó ösztönzőket;
- b) az Uniónak a nemzetközi jogból eredő, harmadik ország tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei, beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat is, amelyekben az Unió részes fél, és amelyek foglalkoznak az energiaellátás biztonságának kérdéseivel;
- c) az érintett tagállamoknak egy harmadik országgal szemben fennálló, az adott harmadik országgal vagy országokkal az érintett tagállam által kötött megállapodásokból eredő jogai és kötelezettségei, amennyiben az említett megállapodások megfelelnek az uniós jognak; vagy
- d) az ügyben releváns bármely egyéb konkrét tény és körülmény.

(4) A tanúsító hatóságnak meg kell tagadnia a tanúsítást, ha arra a megállapításra jut, hogy a tárolásrendszer-üzemeltető felett a 2009/73/EK irányelv 9. cikke szerint közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorló vagy azzal kapcsolatban bármely jogot gyakorló személy veszélyeztetheti az Unió vagy bármely tagállam energiaellátásának a biztonságát vagy alapvető biztonsági érdekeit. A szabályozó hatóság helyett olyan feltételek figyelembevétele mellett is közzétehet tanúsítási határozatot, amelyek garantálják azon kockázatok kellő szintű enyhítését, amelyek negatívan befolyásolhatják a föld alatti gáztárolók feltöltését, feltéve, hogy hatékony végrehajtás és nyomon követés révén teljes mértékben biztosítható a feltételek gyakorlati megvalósíthatósága. E feltételek közé tartozhat különösen annak megkövetelése a tárolási rendszer tulajdonosától vagy a tárolásrendszer-üzemeltetőtől, hogy ruhazza át a tárolási rendszer kezelését.

▼M7

(5) Amennyiben a tanúsító hatóság megállapítja, hogy a földgázellátást érintő kockázatok a (4) bekezdés szerinti feltételek előírásával – ideértve annak megkövetelését is a tárolási rendszer tulajdonosától vagy a tárolásirendszer-üzemeltetőtől, hogy ruházza át a tárolási rendszer irányítását – nem enyhíthetők, és ezért megtagadja a tanúsítást, a hatóság köteles:

- a) megkövetelni a tárolási rendszer tulajdonosától vagy a tárolásirendszer-üzemeltetőtől, illetve minden olyan személytől, aki a megítélése szerint veszélyeztetheti az energiaellátás biztonságát, illetve az Unió vagy bármely tagállam alapvető biztonsági érdekeit, hogy mondjon le a tárolási rendszer tulajdoni vagy a tárolásirendszer-üzemeltetés tulajdoni részesedéséről vagy jogairól, erre határidőt állapítva meg;
- b) adott esetben ideiglenes intézkedéseket elrendelni annak biztosítása érdekében, hogy az említett személy a részesedésük vagy jogaik elidegenítéséig ne gyakorolhassanak irányítást az adott tárolási rendszer tulajdonosa vagy tárolásirendszer-üzemeltető felett és ne gyakorolhassanak jogokat azzal kapcsolatban; valamint
- c) a nemzeti joggal összhangban a megfelelő kompenzációs intézkedésekről rendelkezni.

(6) A tanúsító hatóság haladéktalanul értesíti a Bizottságot a tanúsítási határozattervezetről, valamennyi releváns információval együtt.

A Bizottság a tanúsítási határozattervezetről az értesítéstől számított 25 munkanapon belül véleményt küld a tanúsító hatóságnak. A tanúsító hatóság teljes mértékben figyelembe veszi a Bizottság véleményét.

(7) A tanúsító hatóság a Bizottság véleményének kézhezvételét követő 25 munkanapon belül közzéteszi határozatát.

(8) Az újonnan épített föld alatti gáztárolók üzembe helyezését megelőzően a tárolásirendszer-üzemeltetőt az (1)–(7) bekezdésnek megfelelően tanúsítani kell. A tárolásirendszer-üzemeltető értesíti a tanúsító hatóságot a földgáztároló üzembe helyezésére irányuló szándékáról.

(9) A tárolásirendszer-üzemeltető értesíti az illetékes tanúsító hatóságot minden olyan tervezett ügyletről, amely szükségessé teheti az (1)–(4) bekezdésben meghatározott tanúsítási követelményeknek való megfelelés újraértékelését.

(10) A tanúsító hatóságok folyamatosan nyomon követik, hogy a tárolásirendszer-üzemeltetők megfelelnek-e az (1)–(4) bekezdésben meghatározott tanúsítási követelményeknek. Az említett hatóságok a megfelelés újraértékelése érdekében tanúsítási eljárást indítanak bármely alábbi helyzetben:

- a) a tárolásirendszer-üzemeltető (8) vagy (9) bekezdés szerinti értesítésének kézhezvételét követően;

▼M7

b) saját kezdeményezéseikre, amennyiben tudomásuk van arról, hogy a tárolásrendszer-üzemeltető feletti jogok vagy befolyás terén tervezett változtatás az (1), (2) és (3) bekezdés követelményeinek való meg nem feleléshez vezethet;

c) a Bizottság indokolt kérésére.

(11) A tagállamok minden szükséges intézkedést meghoznak annak érdekében, hogy saját területükön biztosítsák a föld alatti gáztárolók folyamatos üzemeltetését. Az említett föld alatti gáztárolók csak abban az esetben szüntethetik be működésüket, ha nem teljesülnek a műszaki és biztonsági követelmények, vagy ha a tanúsító hatóság az által elvégzett értékelést követően, figyelembe véve a földgázpiaci ENTSO véleményét, megállapítja, hogy a működés említett beszüntetése nem gyengítené a földgázellátás biztonságát sem uniós, sem nemzeti szinten.

Adott esetben, ha a működés beszüntetését nem engedélyezték, megfelelő kompenzációs intézkedéseket kell hozni.

(12) A Bizottság iránymutatást adhat e cikk alkalmazását illetően.

(13) Ez a cikk nem alkalmazandó az LNG-létesítmények tárolásra szolgáló részeire.

▼B*4. cikk***A földgázpiaci szállításrendszer-üzemeltetők európai hálózata**

A földgáz belső piaca és a határokon átnyúló kereskedelem megteremtésének és működésének elősegítése és az európai gázszállítási hálózat optimális irányítása, összehangolt üzemeltetése és folyamatos műszaki fejlődése érdekében a szállításrendszer-üzemeltetőknek közösségi szintű együttműködést kell kialakítaniuk a földgázpiaci ENTSO révén.

*5. cikk***A földgázpiaci ENTSO létrehozása**

(1) A földgázpiaci szállításrendszer-üzemeltetők legkésőbb 2011. március 3-ig benyújtják a Bizottságnak és az Ügynökségnek a létrehozandó földgázpiaci ENTSO alapszabály tervezetét, tagjegyzékét és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait is tartalmazó eljárási szabályzatának tervezetét.

(2) Az Ügynökség valamennyi érdekelt, különösen a rendszerhasználók és a fogyasztók képviselői szervezeteivel folytatott hivatalos konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről e dokumentumok kézhezvételének napjától számított két hónapon belül véleményt terjeszt a Bizottság elé.

▼B

(3) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az Ügynökség (2) bekezdésében előírt véleményét figyelembe véve és annak kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.

(4) A földgázpiaci szállításirendszer-üzemeltetők a Bizottság véleményének kézhezvételének napjától számított három hónapon belül létrehozzák a földgázpiaci ENTSO-t, valamint elfogadják és közléteszik alapszabályát és eljárási szabályzatát.

6. cikk**Üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása**

(1) A Bizottság az Ügynökséggel, a földgázpiaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekeltekkel folytatott konzultációt követően éves prioritási listát állít fel, amelyben meghatározza a 8. cikk (6) bekezdésében meghatározott azon területeket, amelyekre ki kell terjednie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásának.

(2) A Bizottság felkéri az Ügynökséget arra, hogy hat hónapot meg nem haladó, ésszerű határidőn belül nyújtson be nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást (keret jellegű iránymutatás), amelyben a 8. cikk (7) bekezdésével összhangban meghatározza a prioritási listán meghatározott területekkel kapcsolatos egyes üzemi és kereskedelmi szabályzatok kialakítására vonatkozó egyértelmű és objektív elveket. Valamennyi keret jellegű iránymutatásnak elő kell segítenie a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt és a piac hatékony működését. Az Ügynökség indokolt kérésére ezt az időszakot a Bizottság meghosszabbíthatja.

(3) Az Ügynökség a keret jellegű iránymutatásokra vonatkozóan legalább két hónapos időszakon keresztül nyílt és átlátható módon hivatalos konzultációt folytat a földgázpiaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekeltekkel.

(4) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a keret jellegű iránymutatás nem járul hozzá a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, felkérheti az Ügynökséget, hogy azt ésszerű határidőn belül vizsgálja felül a keret jellegű iránymutatást és nyújtsa be újra a Bizottságnak.

(5) Ha az Ügynökség a Bizottság által a (2) vagy (4) bekezdés alapján megállapított időszakon belül nem nyújtja be vagy nem nyújtja be újra a keret jellegű iránymutatást, akkor azt a Bizottság dolgozza ki.

(6) A Bizottság felkéri a földgázpiaci ENTSO-t, hogy tizenkét hónapot meg nem haladó, ésszerű határidőn belül nyújtson be olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatot az Ügynökségnek, amely összhangban van a vonatkozó keret jellegű iránymutatással.

(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzat kézhezvételének napjától számított három hónapon belül – amely időszakban az Ügynökség hivatalosan konzultálhat az érdekelt felekkel – az Ügynökség az üzemi és kereskedelmi szabályzatról indoklással ellátott véleményt nyújt be a földgázpiaci ENTSO-nak.

(8) A földgázpiaci ENTSO az Ügynökség véleménye alapján módosíthatja az üzemi és kereskedelmi szabályzatot, és újra benyújthatja azt az Ügynökségnek.

(9) Amint az Ügynökség meggyőződött arról, hogy az üzemi és kereskedelmi szabályzat összhangban van a vonatkozó keret jellegű iránymutatásokkal, az Ügynökség benyújtja azt a Bizottságnak, és javasolhatja annak ésszerű határidőn belül történő elfogadását. Amennyiben a Bizottság nem fogadja el a szabályzatot, ezt meg kell indokolnia.

▼B

(10) Ha a földgázpiaci ENTSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot a Bizottság által a (6) bekezdés alapján megállapított időszakon belül, akkor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget, hogy a vonatkozó keret jellegű iránymutatás alapján készítse el az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét. Az Ügynökség további konzultációt kezdeményezhet az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetének e bekezdés alapján történő elkészítése során. Az Ügynökség benyújtja az üzemi és kereskedelmi szabályzat e bekezdés alapján készített tervezetét a Bizottságnak, és javasolhatja annak elfogadását.

(11) A Bizottság saját kezdeményezésére – ha a földgázpiaci ENTSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot vagy ha az Ügynökség nem dolgozta ki az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét az e cikk (10) bekezdésben említettek szerint – vagy az Ügynökség az e cikk (9) bekezdése szerinti javaslatára egy vagy több üzemi és kereskedelmi szabályzatot fogadhat el a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területeken.

Ha a Bizottság saját kezdeményezésére javasolja egy üzemi és kereskedelmi szabályzat elfogadását, akkor az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetéről legalább két hónapon keresztül konzultál az Ügynökséggel, a földgázpiaci ENTSO-val és valamennyi érintett érdekelttel. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 28. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(12) Ez a cikk nem érinti a Bizottság jogát arra, hogy a 23. cikkel összhangban iránymutatásokat fogadjon el, illetve módosítson.

*7. cikk***Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok módosítása**

(1) A 6. cikk szerint elfogadott valamely üzemi és kereskedelmi szabályzat módosításának tervezetére az adott üzemi és kereskedelmi szabályzat által valószínűleg érintett személyek – beleértve a földgázpiaci ENTSO-t, a szállítási rendszer-üzemeltetőket, a rendszerhasználókat és a fogyasztókat – javaslatot tehetnek az Ügynökségnek. Az Ügynökség saját kezdeményezésére is javasolhat módosításokat.

(2) Az Ügynökség [a/az] 713/2009/EK rendelet 10. cikkével összhangban konzultál minden érdekelttel. Ezt az eljárást követően az Ügynökség indokolással ellátott módosítási javaslatokat tehet a Bizottságnak, amelyekben kifejti, hogy az ilyen javaslat milyen módon van összhangban az üzemi és kereskedelmi szabályzatok 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott célkitűzéseivel.

(3) A Bizottság, figyelembe véve az Ügynökség véleményét, módosításokat fogadhat el bármely, a 6. cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatra vonatkozóan. Mivel ezek az intézkedések e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányulnak, azokat a 28. cikk (2) bekezdésében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

▼B

(4) A 28. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárás szerint javasolt módosítások vizsgálata a javasolt módosítással kapcsolatos kérdések vizsgálatára korlátozódik. E javasolt módosítások nem érintik a Bizottság által esetleg javasolt egyéb módosításokat.

*8. cikk***A földgázpiaci ENTSO feladatai**

(1) A földgázpiaci ENTSO a Bizottság által a 6. cikk (6) bekezdése szerint hozzá intézett felkérésre üzemi és kereskedelmi szabályzatokat dolgoz ki az e cikk (6) bekezdésében említett területeken.

(2) A 4. cikkben megállapított célkitűzések elérésének céljából a földgázpiaci ENTSO üzemi és kereskedelmi szabályzatokat dolgozhat ki a (6) bekezdésben meghatározott területeken, ha ezek nem kapcsolódnak olyan területekhez, amelyekre a Bizottság által hozzá intézett felkérés kiterjed. Ezeket az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat véleményezésre be kell nyújtani az Ügynökséghez. E véleményt a földgázpiaci ENTSO-nak kellő mértékben figyelembe kell vennie.

(3) A földgázpiaci ENTSO elfogadja:

- a) a hálózat normál és rendkívüli körülmények közötti üzemeltetésének koordinálását biztosító közös hálózatüzemeltetési eszközöket – beleértve a zavarokra vonatkozóan készített közös osztályozási skálát is – és a kutatási terveket;
- b) kétévente, az ellátás megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést is tartalmazó nem kötelező érvényű, a Közösség egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervet (a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv);
- c) ajánlásokat a közösségi szállításrendszer-üzemeltetők és harmadik országok szállításrendszer-üzemeltetői közötti műszaki együttműködés koordinációjáról;
- d) az éves munkaprogramot;
- e) az éves jelentést;
- f) évente előrejelzést a nyári és téli ellátásról.

(4) Az ellátásra vonatkozó, a (3) bekezdés b) pontjában említett európai előrejelzésben közölni kell, hogy a földgázrendszer általában véve mennyire képes megfelelni a jelenlegi, illetve a következő öt éves időszakra, valamint az előrejelzés időpontjától számított 5 és 10 év közötti időszakra előre jelzett földgázellátási igénynek. Az ellátás megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzés az egyes szállításrendszer-üzemeltetők által készített nemzeti ellátási előrejelzéseken alapul.

(5) Az (3) bekezdés d) pontjában említett éves munkaprogramban – indikatív időütemezés kíséretében – fel kell sorolni és ismertetni kell az adott évben elkészítendő üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, illetőleg a hálózatüzemeltetés és az adott évben megvalósítandó kutatási és fejlesztési tevékenység összehangolására vonatkozó tervet.

(6) Az (1) és (2) bekezdésekben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok – adott esetben a regionális sajátos jellegzetességek figyelembevételével – a következő területekre terjednek ki:

- a) a hálózat biztonságára és megbízhatóságára vonatkozó szabályok;

▼ B

- b) a hálózatra kapcsolódás szabályai;
- c) a harmadik felekre vonatkozó hozzáférési szabályok;
- d) adatcsere- és elszámolási szabályok;
- e) az interoperabilitás szabályai;
- f) szükséghelyzeti operatív eljárások;
- g) a kapacitásallokáció és a szükületek kezelésének szabályai;
- h) hálózathozzáférési szolgáltatások műszaki és operatív biztosításával és a rendszeregyensúlyozással kapcsolatos kereskedelmi szabályok;
- i) átláthatósági szabályok;
- j) egyensúlyozási szabályok, ideértve a a hálózatokra vonatkozó nominálási eljárás szabályait, az egyensúlyozási díjak számítására vonatkozó szabályokat és a szállításirendszer-üzemeltetők rendszerei közötti operatív egyensúlyozás szabályait is;
- k) az összehangolt szállítási tarifaszervezetekkel kapcsolatos szabályok; valamint
- l) a földgázhálózatok energiahatékonysága.

(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat a határkeresztezéssel kapcsolatos hálózati kérdésekre és a piaci integrációt érintő kérdésekre kell kidolgozni, és ez nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy olyan nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatokat hozzanak létre, amelyek nem vonatkoznak a határkeresztező kereskedelemre.

(8) A földgázpiaci ENTSO figyelemmel kíséri és elemzi az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint a vonatkozó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására gyakorolt hatásukat. A földgázpiaci ENTSO megállapításairól jelentést tesz az Ügynökségnek, és az elemzés eredményeit az e cikk (3) bekezdése d) pontjában említett éves jelentésbe is belefoglalja.

(9) A földgázpiaci ENTSO rendelkezésre bocsát minden olyan információt, amelyre az Ügynökségnek a 9. cikk (1) bekezdése szerinti feladatai teljesítéséhez van szüksége.

▼ M6

(10) A földgázpiaci ENTSO két évente a (3) bekezdés b) pontja szerinti, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervet fogad el és tesz közzé. A Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben be kell mutatni az integrált, hidrogénhálózatokat is magába foglaló hálózat modelljét, a forgatókönyvek alakulását, az európai ellátás megfeleléségre vonatkozó előrejelzést és a rendszer rezilienciájának értékelését.

▼ B

A Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben különösen

▼ M3

a) alapul kell venni a nemzeti beruházási terveket, figyelembe véve a 12. cikk (1) bekezdésében említett regionális beruházási terveket, valamint adott esetben a hálózati tervezés uniós vonatkozásait a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2013. április 17-i 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽¹⁾ foglaltak szerint; vele kapcsolatban költség-haszon elemzést kell készíteni az említett rendelet 11. cikkében foglaltak értelmében megállapított módszertan szerint;

⁽¹⁾ HL L 115., 2013.4.25., 39. o.

▼B

- b) a határkeresztezı rendszerösszekötıket illetıen, a különbéle rendszerhasználók ésszerı igényeire kell építenie, és a tervbe bele kell foglalni a 2009/73/EK irányelv 14. és 22. cikkében említett beruházók hosszú távú kötelezettségvállalásait is;
- c) meg kell határozni, hogy hol nincs beruházási hajlandóság, különösen a határkeresztezı kapacitások tekintetében.

A második albekezdés c) pontja vonatkozásában, a Közösség egészére kiterjedı hálózatfejlesztési tervhez mellékelni lehet a határkeresztezı kapacitásbıvítés azon akadályainak áttekintését, amelyek az eltérı jóváhagyási eljárásokból vagy gyakorlatokból adódnak.

(11) Az Ügynökség felülvizsgálja a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terveket, értékelve, hogy összhangban állnak-e a Közösség egészére kiterjedı hálózatfejlesztési tervvel. Ha az Ügynökség azt állapítja meg, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv nem áll összhangban a Közösség egészére kiterjedı hálózatfejlesztési tervvel, szükség szerint ajánlást tesz a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv vagy a Közösség egészére kiterjedı hálózatfejlesztési terv módosítására. Ha az ilyen nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet a 2009/73/EK irányelv 22. cikkével összhangban készítik el, az Ügynökség ajánlást tesz a hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságnak a tekintetben, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet azon irányelv 22. cikkének (7) bekezdésével összhangban módosítsa, és errıl tájékoztassa a Bizottságot.

(12) A Bizottság kérésére a földgázpiaci ENTSO a 23. cikkben elıírt iránymutatások elfogadását véleményezi a Bizottság számára.

*9. cikk***Az Ügynökség figyelemmel kíséresi tevékenysége**

(1) Az Ügynökség figyelemmel kíséri a földgázpiaci ENTSO-nak a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett feladatai végrehajtását, és errıl beszámol a Bizottságnak.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri a 8. cikk (2) bekezdése szerint kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak, valamint a 6. cikk (1)–(10) bekezdésének megfelelıen létrehozott, de a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint nem elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak a földgázpiaci ENTSO általi végrehajtását. Ha a földgázpiaci ENTSO elmulasztotta ezen üzemi és kereskedelmi szabályzatok végrehajtását, az Ügynökség felkéri a földgázpiaci ENTSO-t, hogy nyújtson be megfelelı indokolással ellátott magyarázatot a tekintetben, hogy azt miért mulasztotta el. Az Ügynökség tájékoztatja a Bizottságot errıl a magyarázatról, és véleményt nyilvánít róla.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri és elemzi az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdésében meghatározottak szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elısegítését célzó összehangolására, továbbá a megkülönböztetésmentességre, a tényleges versenyre és a piac hatékony mőködésére gyakorolt hatásukat, és arról beszámol a Bizottságnak.

(2) A földgázpiaci ENTSO véleményezésre megküldi az Ügynökségnek a Közösség egészére kiterjedı hálózatfejlesztési terv tervezetét, a konzultációs folyamatra vonatkozó információkat is tartalmazó éves munkaprogram tervezetét, valamint a 8. cikk (3) bekezdésében említett egyéb dokumentumokat.

▼B

Az Ügynökség az ezek kézhezvételének napjától számított két hónapos időszakon belül a Bizottság és a földgázpiaci ENTSO részére megfelelő indokolással ellátott véleményt, valamint ajánlásokat nyújt be, ha úgy véli, hogy a földgázpiaci ENTSO által benyújtott éves munkaprogram tervezete vagy a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete nem segíti elő a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt, a piac hatékony működését, illetve a harmadik felek részére is hozzáférést biztosító, határkeresztező rendszer-összeköttetés kellő szintjét.

*10. cikk***Konzultációk**

(1) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok, a tíz évre szóló, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete, valamint a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett éves munkaprogramja kidolgozása során a földgázpiaci ENTSO széles körben, kellő időben, nyitott és átlátható módon, a 5. cikk (1) bekezdésében említett eljárási szabályzatnak megfelelően a piac valamennyi érintett szereplője, és különösen valamennyi érdekelt képviseleti szervezet bevonásával konzultációs eljárást folytat. E konzultációnak ki kell terjednie a nemzeti szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a felhasználókat is, valamint az elosztórendszer-üzemeltetőkre, beleértve az érintett ipari szövetségeket, műszaki testületeket és az érdekelteket tömörítő platformokat is. A konzultáció célja minden érintett fél véleményének és javaslatának megismerése a döntéshozatali folyamat során.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt éves munkaprogram, illetőleg az üzemi és kereskedelmi szabályzatok elfogadását megelőzően a földgázpiaci ENTSO beszámol arról, hogy a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételeket hogyan vette figyelembe. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

▼M3*11. cikk***Költségek**

A földgázpiaci ENTSO-nál az e rendelet 4–12. cikkében, valamint a 347/2013/EU rendelet 11. cikkében említett tevékenységek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket az átvitelrendszer-üzemeltetők viselik, és ezeket a költségeket a tarifák kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyják jóvá, ha azok ésszerűek és megfelelőek.

▼B*12. cikk***A szállításirendszer-üzemeltetők regionális együttműködése**

(1) A földgázpiaci ENTSO-n belül, a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett feladatok elvégzése céljából regionális együttműködést alakítanak ki. Ennek keretében két évente regionális beruházási tervet tesznek közzé, és e regionális beruházási terv alapján beruházási döntéseket hozhatnak.

▼B

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők a hálózat optimális üzemeltetése érdekében elősegítik operatív megegyezések létrehozását, továbbá elősegítik az energiatőzsdék kialakítását, a határkereszteső kapacitásoknak megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú megoldások révén történő, összehangolt felosztását – kellő figyelemmel az implicit aukciós eljárások konkrét előnyeire rövid távú allokáció esetén –, valamint a kiegyensúlyozó mechanizmusok integrálását.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben megállapított célok elérése érdekében a Bizottság a meglévő regionális együttműködési struktúrák figyelembevételével meghatározhatja az egyes együttműködési struktúrák tevékenységének földrajzi területét. Minden tagállamnak meg kell engedni, hogy az együttműködést egynél több földrajzi területen is előmozdítsa. Az első mondatban említett intézkedést, mivel e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányul, a 28. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

A Bizottság ebből a célból konzultál az Ügynökséggel és a földgázpiaci ENTSO-val.

*13. cikk***A hálózati hozzáférés díjai**

(1) A szabályozó hatóságok által a 2009/73/EK irányelv 41. cikkének (6) bekezdése alapján jóváhagyott, a szállításirendszer-üzemeltetők által alkalmazott díjaknak, illetve a számításukhoz használt módszereknek, továbbá az irányelv 32. cikkének (1) bekezdése értelmében közzétett díjaknak átláthatóknak kell lenniük, figyelembe kell venniük a rendszer-egyensúlyra és annak fejlesztésére vonatkozó szükségleteket, és a tényleges költségeket kell tükrözniük, amennyiben az ilyen költségek megfelelnek egy hatékony és szerkezetileg összehasonlítható rendszerüzemeltető költségeinek, illetve átláthatóak, és egyidejűleg biztosítaniuk kell a befektetések megfelelő megtérülését, és adott esetben figyelembe kell venniük a díjszabások szabályozó hatóságok által történő összehasonlításait. A díjakat és a számításukhoz használt módszereket megkülönböztetésmentesen kell alkalmazni.

A tagállamok határozhatnak úgy, hogy a díjakat piaci alapú intézkedések, úgymint aukciók révén is meg lehet állapítani, amennyiben ezeket az intézkedéseket és az ebből származó bevételeket a szabályozó hatóság jóváhagyja.

A díjak, illetve a számításukhoz használt módszerek megkönnyítik a hatékony földgázkereskedelmet és a versenyt, miközben elkerülhetővé teszik a rendszerhasználók közötti keresztfinanszírozást, továbbá ösztönzik a befektetéseket, és biztosítják a szállítóhálózatok együttműködő-képességének fenntartását vagy kialakítását.

A rendszerhasználókra kirótt díjak megkülönböztetésmentesek, és ezeket a szállítási rendszer minden egyes betáplálási és kiadási pontjára külön-külön kell meghatározni. A költségelosztási mechanizmusokat és a betáplálási pontokra és a kiadási pontokra vonatkozó díjkiszabási módszert a nemzeti szabályozó hatóságok hagyják jóvá. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy egy 2011. szeptember 3-ig tartó átmeneti időszakot követően a hálózat használatáért szedett díjakat nem a szerződésben rögzített útvonal alapján határozzák meg.

▼B

(2) A hálózati hozzáférés díjai nem korlátozhatják a piac likviditását, és nem torzíthatják a különböző szállítórendszerek határain keresztül történő kereskedelmet. Amennyiben a díjszerkezetekben vagy az egyensúlyozási mechanizmusokban meglévő különbségek akadályoznák a szállítórendszereken keresztül történő kereskedelmet, a 2009/73/EK irányelv 41. cikkének (6) bekezdése ellenére, az egyes szállításrendszer-üzemeltetők – szoros együttműködésben a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságokkal tevékenyen törekszenek a díjszerkezetek és a díjszabási elvek, valamint az egyensúlyozás közelítésére.

▼M7

(3) A nemzeti szabályozó hatóság legfeljebb 100 %-os kedvezményt alkalmazhat a kapacitásalapú szállítási és elosztási díjakra a föld alatti gáztárolók és LNG-létesítmények betáplálási pontjain és kiadási pontjain, kivéve, ha és amilyen mértékben az említett tároló egynél több szállító- vagy elosztóhálózathoz csatlakozik, és versenyhelyzetben van egy rendszerösszekötési ponttal.

Ez a bekezdés 2025. december 31-ig alkalmazandó.

▼B*14. cikk***A szállításrendszer-üzemeltetők által harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatások**

(1) A szállításrendszer-üzemeltetők:

- a) biztosítják, hogy valamennyi rendszerhasználó számára megkülönböztetésmentes módon nyújtsanak szolgáltatásokat;
- b) egyaránt biztosítanak a harmadik fél hozzáféréseivel kapcsolatos nem megszakítható és megszakítható szolgáltatásokat. A megszakítható kapacitás ára tükrözi a megszakítás valószínűségét;
- c) hosszú távú és rövid távú szolgáltatásokat egyaránt nyújtanak a rendszerhasználók számára.

Az első albekezdés a) pontja vonatkozásában, ha a szállításrendszer-üzemeltető különböző ügyfelek számára ugyanazt a szolgáltatást nyújtja, akkor azt azonos szerződési feltételeket alkalmazva, vagy a 2009/73/EK irányelv 41. cikkében meghatározott eljárásnak megfelelően a hatáskörrel rendelkező hatóság által jóváhagyott harmonizált szállítási szerződések vagy közös üzemi és kereskedelmi szabályzat használatával kell tennie.

(2) A nem szabványos kezdőnappal aláírt vagy a szabványos egyéves szállítási szerződéseknél rövidebb időtartamra kötött szállítási szerződések a 13. cikk (1) bekezdésében meghatározott elveknek megfelelően nem eredményezhetnek a szolgáltatás piaci értékét nem tükröző, önkényesen alkalmazott magasabb vagy alacsonyabb díjakat.

(3) Adott esetben a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatás hozzáköthető ahhoz a feltételhez, hogy a rendszerhasználók garanciát adjanak hitelképességükről. Ezek a garanciák nem gátolhatják indokolatlanul a piacra jutást, és megkülönböztetésmenteseknek, átláthatóknak és arányosaknak kell lenniük.

▼B*15. cikk***A tárolási és az LNG-létesítmények vonatkozásában harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatások**

- (1) Az LNG-létesítmény és tárolási rendszerüzemeltetők:
- a) valamennyi, a piaci kereslet kielégítésére törekvő rendszerhasználó számára megkülönböztetésmentes módon nyújtanak szolgáltatásokat; különösen, ha egy LNG-létesítmény rendszerüzemeltetője vagy egy tárolási rendszerüzemeltető ugyanazt a szolgáltatást különböző ügyfeleknek kínálja, akkor ezt egyenlő szerződési feltételek alapján köteles tenni;
 - b) olyan szolgáltatásokat nyújtanak, amelyek az összekapcsolt földgázszállítási rendszerek használatának megfelelnek, továbbá elősegítik a hozzáférést a szállításirendszer-üzemeltetőkkel folytatott együttműködés révén; valamint
 - c) az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használóinak ésszerű kereskedelmi igényeivel összeegyeztethető időkeretben közteszik az érdeklődésre számot tartó információkat, így különösen a szolgáltatások igénybevételével és elérhetőségével kapcsolatos adatokat, feltéve, hogy e közzétételt a nemzeti szabályozó hatóság figyelemmel kíséri.
- (2) Minden tárolási rendszerüzemeltető:
- a) egyaránt biztosítja a harmadik fél hozzáféréseivel kapcsolatos nem megszakítható és megszakítható szolgáltatásokat; a megszakítható kapacitás ára tükrözi a megszakítás valószínűségét;
 - b) a földgáztárolók használói részére hosszú és rövid távú szolgáltatásokat egyaránt nyújt; és
 - c) a földgáztárolók használói részére mobilgázban, betárolási kapacitásban és kitérési kapacitásban meghatározott, kapcsolt és egyedi szolgáltatásokat egyaránt nyújt.
- (3) Az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használatára vonatkozó szerződések nem eredményezhetnek indokolatlanul magas díjakat a következő esetekben:
- a) ha aláírásuk a földgázpiaci gazdasági éven kívül, a szokásostól eltérő kezdési időponttal történik; vagy
 - b) ha tartamuk rövidebb, mint az éves alapon szokásosan megkötött LNG-létesítmények és a földgáztárolók használatára vonatkozó szerződéseké.
- (4) Adott esetben a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatás köthető ahhoz a feltételhez, hogy a rendszerhasználók garanciát adjanak hitelképességükről. Ezek a garanciák nem képezhetik a piacra jutás indokolatlan akadályát, és azoknak megkülönböztetésmenteseknek, átláthatóknak és arányosoknak kell lenniük.
- (5) Az LNG-létesítményi kapacitás, és a tárolói kapacitás igény minimális nagyságára vonatkozóan szerződéses korlátozások csak úgy írhatók elő, ha azt műszaki megfontolás indokolja, és ezeknek a korlátozásoknak lehetővé kell tenniük, hogy a tárolók kisebb használói is hozzájussanak a tárolási szolgáltatásokhoz.

*16. cikk***A kapacitásallokációs mechanizmusok és a szűkületkezelésre vonatkozó eljárások elvei a szállításirendszer-üzemeltetők vonatkozásában**

- (1) A 18. cikk (3) bekezdésében említett valamennyi releváns ponton a rendszeregyensúly és a hatékony hálózatüzemeltetés figyelembevételével megállapított maximális kapacitást a piaci szereplők rendelkezésére kell bocsátani.

▼ B

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek olyan megkülönböztetésmentes és átlátható kapacitásallokációs mechanizmusokat alkalmazni és közzétenni, amelyek:

- a) megfelelő gazdasági jelzéseket adnak a műszaki kapacitás hatékony és maximális kihasználása érdekében, és megkönnyítik az új infrastruktúrába való beruházást, valamint a határokon átnyúló földgáz-kereskedelmet.
- b) összeegyeztethetők a piaci mechanizmusokkal – ideértve az azonnali piacokat és a kereskedési pontokat is – ugyanakkor rugalmasak és képesek a változó piaci körülményekhez való alkalmazkodásra;
- c) összeegyeztethetők a tagállamok hálózat-hozzáférési rendszereivel.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető köteles olyan megkülönböztetésmentes és átlátható szűkületkezelési eljárásokat alkalmazni és közzétenni, amelyek megkülönböztetésmentes alapon elősegítik a földgáz határon keresztül történő kereskedelmét, és amelyek a következő elveken alapulnak:

- a) szerződéses szűkület esetén a szállításirendszer-üzemeltető a fel nem használt kapacitást legalább a következő napra köteles megszakiítható alapon felkínálni az elsődleges piacon;
- b) a rendszerhasználók jogosultak a szerződés alapján őket megillető fel nem használt kapacitást a másodlagos piacon viszonteladásra bocsátani vagy alhaszonbérletbe adni.

Az első albekezdés b) pontja vonatkozásában a tagállam előírhatja, hogy a rendszerhasználók erről értesítsék vagy tájékoztassák a szállításirendszer-üzemeltetőket.

(4) Fizikai szűkület fennállása esetén a szállításirendszer-üzemeltetőnek, vagy adott esetben a szabályozó hatóságoknak megkülönböztetésmentes, átlátható kapacitásallokációs mechanizmusokat kell alkalmaznia.

(5) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek rendszeres időközönként felmérni az új beruházások iránti piaci igényt. Az új beruházások tervezésekor a szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek felmérni a piaci keresletet és figyelembe venni az ellátásbiztonság kritériumait.

17. cikk

A kapacitásallokációs mechanizmusok és a szűkületkezelésre vonatkozó eljárások elvei a földgáztárolók és az LNG-létesítmények vonatkozásában

(1) A rendszeregyensúly és az üzemeltetés szempontjainak figyelembevételével a piaci résztvevők számára hozzáférhetővé kell tenni a maximális földgáztárolói és LNG-létesítményi kapacitást.

(2) Az LNG-létesítmény üzemeltetői és a tárolási rendszerüzemeltetők kötelesek olyan megkülönböztetésmentes és átlátható kapacitásallokációs mechanizmusokat alkalmazni és közzétenni, amelyek:

- a) megfelelő gazdasági jelzéseket adnak a kapacitás hatékony és maximális kihasználása érdekében, és megkönnyítik az új infrastruktúrába való beruházást;
- b) összeegyeztethetők a piaci mechanizmusokkal, ideértve az azonnali piacokat és a kereskedési pontokat is, ugyanakkor rugalmasak és képesek alkalmazkodni a változó piaci körülményekhez;
- c) összeegyeztethetők a kapcsolódó hálózat-hozzáférési rendszerekkel.

▼B

(3) Az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használatára vonatkozó szerződésekben a következő, szerződéses szűkületek esetében érvényes elvek figyelembevételével gondoskodni kell a kapacitáshalmozás megelőzéséről:

- a) a rendszerüzemeltető köteles a fel nem használt LNG-létesítményi kapacitást és tárolókapacitást – földgáztároló esetében legalább a következő napra, megszakíthatóként – az elsődleges piacon haladéktalanul felkínálni;
- b) az LNG-létesítmények és a földgáztárolók használói szándékuk szerint jogosultak a szerződés alapján őket megillető fel nem használt kapacitást a másodlagos piacon viszonteladásra bocsátani.

*18. cikk***A szállításrendszer-üzemeltetőkre vonatkozó átláthatósági követelmények**

(1) A szállításrendszer-üzemeltető részletes tájékoztatást tesz közzé az általa nyújtott szolgáltatásokról és a vonatkozó feltételekről, a rendszerhasználók tényleges hálózati hozzáféréséhez szükséges műszaki információkkal együtt.

(2) Az átlátható, objektív és megkülönböztetésmentes díjak biztosítása, valamint a földgázhálózat hatékony kihasználásának elősegítése érdekében a szállításrendszer-üzemeltetők vagy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok a díj kialakításáról, annak módszertanáról és struktúrájáról ésszerűen és kellően részletezett tájékoztatást tesznek közzé.

(3) A nyújtott szolgáltatásokhoz minden szállításrendszer-üzemeltető rendszeresen és előregördülően, felhasználóbarát és szabványosított módon információt tesz közzé a műszaki, lekötött és szabad kapacitásról minden lényeges pontra, beleértve a betáplálási és kiadási pontokat is.

(4) A szállítási rendszer lényeges pontjait – amelyekről az információt közzé kell tenni – a rendszerhasználókkal folytatott konzultációt követően a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak jóvá kell hagyniuk.

(5) A szállításrendszer-üzemeltető az e rendeletben előírt információkat köteles mindig értelmezhető formában, mennyiségileg kifejezhetően világos és könnyen hozzáférhető, valamint megkülönböztetésmentes módon közzétenni.

(6) A szállításrendszer-üzemeltető előzetesen és utólagosan – a nominálások, az előrejelzések, valamint a rendszerbe ténylegesen belépő és az onnan ténylegesen kilépő mennyiségek alapján – információkat tesz közzé a kínálatra és a keresletre vonatkozóan. A nemzeti szabályozó hatóság biztosítja az ilyen információk közzétételét. A közzétett információk részletességének a szállításrendszer-üzemeltető rendelkezésére álló információkhoz kell igazodnia.

▼B

A szállításirendszer-üzemeltető közzéteszi a rendszer kiegyensúlyozása érdekében hozott intézkedéseit, az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket és a keletkezett bevételt.

Az érintett piaci résztvevők kötelesek az e cikkben említett adatokat a szállításirendszer-üzemeltetők rendelkezésére bocsátani.

*19. cikk***A földgáztárolókra és az LNG-létesítményekre vonatkozó átláthatósági követelmények**

(1) Az LNG-létesítmény- és a tárolásirendszer-üzemeltetők részletes tájékoztatást tesznek közzé az általuk kínált szolgáltatásokról és az ezekre vonatkozó feltételekről, továbbá közzéteszik azokat a műszaki információkat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az LNG-létesítmények és földgáztárolók használói tényleges hozzáférést nyerjenek az LNG-létesítményekhez és földgáztárolókhoz.

(2) Az általa nyújtott szolgáltatások tekintetében az LNG-létesítmény- és a tárolásirendszer-üzemeltetők – rendszeresen és görgetett adatok formájában, felhasználóbarát, szabványosított módon – számadatokat tesznek közzé a földgáztároló illetve az LNG-létesítmény szerződéssel lekötött és szabad kapacitásáról.

(3) Az LNG-létesítmény- és tárolásirendszer-üzemeltetők az e rendeletben előírt információkat kötelesek minden esetben érthetően, mennyiségileg kifejezhetően világos és jól hozzáférhető módon megkülönböztetésmentesen közzétenni.

(4) Az LNG-létesítmény- és a tárolásirendszer-üzemeltetők közzéteszik az egyes földgáztárolókban, illetve LNG-létesítményekben, vagy – ha a rendszerhasználóknak biztosított hozzáférési módnak ez felel meg – a földgáztárolók csoportjaiban lévő gázmennyiségeket, az azokba belépő és az azokból kilépő mennyiségeket, valamint az azokban rendelkezésre álló szabad kapacitást, ideértve azon létesítmények kapacitásadatait is, amelyek mentességet élveznek a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatások kötelezettsége alól. Ezt az információt át kell adni a szállításirendszer-üzemeltetőnek is, amely köteles azt a rendszer vagy a releváns pontok által meghatározott alrendszer szintjén összesítve közzétenni. Az adatokat legalább naponta frissíteni kell.

Ha egy tárolási rendszer használója a tárolási létesítmény egyedüli használója, a tárolási rendszer használója az első albekezdésben említett adatok bizalmas kezelése iránti, indoklással ellátott kérelmet nyújthat be a nemzeti szabályozó hatóságnál. Ha a nemzeti szabályozó hatóság arra a következtetésre jut, hogy a kérelem megalapozott – figyelembe véve különösen azt, hogy szükséges egyensúlyt teremteni azon üzleti titkok törvényes védelmének érdeke, melyek közzététele negatívan hatna a tárolási rendszer használójának átfogó kereskedelmi stratégiájára, és azon célkitűzés között, mely versenyképes belső gázpiac kialakítására irányul –, engedélyezheti a tárolásirendszer-üzemeltetőnek, hogy az első albekezdésben említett adatokat legfeljebb egy éven keresztül ne hozza nyilvánosságra.

A második albekezdés a szállításirendszer-üzemeltető első albekezdésben említett közlési és közzétételi kötelezettségének sérelme nélkül alkalmazandó, kivéve, ha az összesített adatok megegyeznek azon egyéni tárolásirendszer-adatokkal, melyek bizalmas kezelését a nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyta.

▼B

(5) Az átlátható, objektív és megkülönböztetésmentes díjak biztosítása, valamint az infrastruktúra hatékony hasznosításának megkönnyítése érdekében az LNG-létesítmények és a földgáztárolók üzemeltetői vagy a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok a harmadik felek részére nyújtandó hozzáférésre irányadó szabályok alá tartozó infrastruktúra díjának kialakításáról, annak módszertanáról és struktúrájáról kellően részletezett információt tesznek közzé.

*20. cikk***A rendszerüzemeltetők nyilvántartási kötelezettsége**

A szállításrendszer-üzemeltetők, a tárolásrendszer-üzemeltetők és az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetői öt évre visszamenőleg folyamatosan hozzáférhetővé teszik a nemzeti hatóságok, többek között a nemzeti szabályozó hatóság, a nemzeti versenyhatóság és a Bizottság számára a 18. cikkben, a 19. cikkben és az I. melléklet 3. részében említett valamennyi információt.

*21. cikk***Egyensúlyozási szabályok és az egyensúlytól való eltérésért kiszabott díjak**

(1) Az egyensúlyozási szabályokat tisztességes, megkülönböztetésmentes és átlátható módon, objektív kritériumok alapján kell kialakítani. Az egyensúlyozási szabályoknak a valós rendszerigényeket kell tükrözniük, figyelembe véve a szállításrendszer-üzemeltető rendelkezésére álló forrásokat. Az egyensúlyozási szabályoknak piaci alapúaknak kell lenniük.

(2) Annak érdekében, hogy a rendszerhasználók kellő időben korrekciós intézkedéseket hajthassanak végre, a szállításrendszer-üzemeltető köteles – kellő időben, online eszközökkel – elegendő mennyiségű megbízható adatot a rendszerhasználók rendelkezésére bocsátani kiegyensúlyozottsági helyzetükről.

A szolgáltatott információ szintjének igazodnia kell egyrészt a szállításrendszer-üzemeltető rendelkezésére álló információ szintjéhez, másrészt az egyensúlyozási díjak kiszámítására alkalmazott referencia-időszakhoz.

Ezért az információs szolgáltatásért semmilyen díj nem számítható fel.

(3) Az egyensúlyozási díjaknak a lehetséges mértékben költségorientáltaknak kell lenniük, ugyanakkor megfelelően ösztönözniük kell a rendszerhasználókat, hogy kiegyensúlyozzák az általuk betáplált és kivételezett gáz mennyiségét. A díjak megállapításában kerülni kell a rendszerhasználók közötti keresztfinanszírozást és az új piaci szereplők piacra lépésének akadályozását.

Az egyensúlyozási díj kiszámításának módszertanát és a végleges díjat a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak vagy adott esetben a szállításrendszer-üzemeltetőnek kell közzétennie.

(4) A földgáz-kereskedelem megkönnyítése érdekében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a szállításrendszer-üzemeltetők törekedjenek az egyensúlyozási rendszerek harmonizálására, valamint az egyensúlyozási díjak struktúráinak és szintjeinek ésszerűbbé tételére.

▼B*22. cikk***A kapacitásjogok kereskedelme**

Valamennyi szállítási-, tárolási- és LNG-létesítmény-rendszerüzemeltetője ésszerű mértékben megteszi a szükséges lépéseket a kapacitásjogokkal való szabad kereskedelem lehetővé tételére és átlátható és megkülönböztetésmentes megkönnyítésére. Minden ilyen rendszerüzemeltető olyan harmonizált szállítási, LNG-létesítményi és tárolási szerződéseket és eljárásokat dolgoz ki az elsődleges piacra, amelyek elősegítik a kapacitás másodlagos kereskedelmét és elismeri az elsődleges kapacitásjogok átruházását, ha arról a rendszerhasználóktól értesítést kap.

A szállítás, az LNG-létesítmények és a földgáztárolók igénybevételére vonatkozó harmonizált szerződésekről és eljárásokról értesíteni kell a szabályozó hatóságokat.

*23. cikk***Iránymutatások**

(1) Az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges mértékű harmonizáció minimális szintjének biztosítása érdekében, a szükségesnek ítélt körben a következőkről kell iránymutatásokat kiadni:

- a) a harmadik felek részére biztosított hozzáférési szolgáltatások részletes meghatározásáról, ideértve e szolgáltatások jellegét, időtartamát és a velük szemben támasztott egyéb követelményeket is, összhangban a 14. és 15. cikkel;
- b) a kapacitásallokációs mechanizmusok és a szerződéses szűkület esetén alkalmazandó szűkületkezelési eljárások elveinek részletes meghatározásáról, összhangban az 16. és 17. cikkel;
- c) az információszolgáltatás részletes meghatározásáról, azon műszaki információk pontos körülírásáról, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a rendszerhasználók tényleges hozzáférést nyerjenek a rendszerhez, valamint az átláthatósági követelmények teljesítése szempontjából releváns valamennyi pont meghatározásáról, ideértve az egyes releváns pontokban közzéteendő információ és ezen információ közzététele időütemezésének meghatározását is, összhangban a 18. és 19. cikkel;
- d) a földgáz határokon keresztül történő kereskedelmével kapcsolatos részletes díjszámítási módszertanról, összhangban a 13. cikkel;
- e) a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területekre vonatkozó részletes szabályokról.

A Bizottság ebből a célból konzultál az Ügynökséggel és a földgázpiaci ENTSO-val.

(2) Az (1) bekezdés a), b) és c) pontjában felsorolt kérdésekre vonatkozó iránymutatásokat a szállításrendszer-üzemeltetők tekintetében az I. melléklet határozza meg.

▼B

A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az e cikk (1) bekezdésben felsorolt kérdésekben és módosíthatja az annak a), b) és c) pontjában említett iránymutatásokat. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemek többek között kiegészítéssel történő módosítására irányuló intézkedéseket a 28. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

(3) Az e rendelet értelmében elfogadott iránymutatások alkalmazásának és módosításának tükröznie kell a nemzeti gázrendszerek közötti különbségeket, ezért az közösségi szinten nem teszi szükségessé a harmadik felek hozzáféréseivel kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozó egységes, részletes feltételek megállapítását. Az iránymutatások ugyanakkor a földgáz belső piacához szükséges, megkülönböztetésmentes és átlátható hálózati hozzáférési feltételek elérése érdekében betartandó minimumkövetelményeket határozhatnak meg, amelyeket azután a nemzeti földgázhálózatok közötti különbségek figyelembevételével lehet alkalmazni.

*24. cikk***Szabályozó hatóságok**

A szabályozó hatóságok az e rendeletben meghatározott feladataik ellátása során biztosítják e rendelet, valamint a 23. cikk alapján elfogadott iránymutatások betartását.

Adott esetben ezek a hatóságok együttműködnek egymással, a Bizottsággal és a 2009/73/EK irányelv VIII. fejezetével összhangban az Ügynökséggel.

*25. cikk***Tájékoztatás nyújtása**

A tagállamok és a szabályozó hatóságok a Bizottság kérésére megadják a 23. cikk alkalmazásához szükséges valamennyi információt.

A szükséges információk összetettségének és az információszolgáltatás sürgősségének figyelembevételével a Bizottság ésszerű határidőt tűz ki, amelyen belül az információt meg kell adni.

*26. cikk***A tagállamok joga még részletesebb intézkedésekről történő rendelkezésre**

Ez a rendelet nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy az e rendeletben, valamint a 23. cikkben említett iránymutatásokban meghatározott rendelkezéseknél részletesebb rendelkezéseket tartalmazó intézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be.

▼B*27. cikk***Szankciók**

(1) A tagállamok meghatározzák az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megteszik az e rendelkezések végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok legkésőbb 2006. július 1-ig értesítik az 1775/2005/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást. ►C2 A tagállamok 2011. március 3-ig értesítik az 1775/2005/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek nem megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást. ◀

(2) Az (1) bekezdés értelmében meghatározott szankciók nem büntetőjogi jellegűek.

*28. cikk***A bizottság eljárása**

(1) A Bizottság munkáját a 2009/73/EK irányelv 51. cikke által létrehozott bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, 8. cikke rendelkezéseire is figyelemmel.

▼M5**▼B***30. cikk***Eltérések és mentességek**

Ez a rendelet nem alkalmazandó az alábbiakra:

- a) a tagállamok földgázszállító rendszerei, a 2009/73/EK irányelv 49. cikke alapján adott eltérések időtartama alatt;
- b) a jelentős új infrastruktúra, azaz a rendszerösszekötők, LNG-létesítmények és földgáztárolók, és a meglévő infrastruktúrán végrehajtott jelentős mértékű kapacitásbővítések, valamint azon infrastruktúra-módosítások, amelyek a 2009/73/EK irányelv 36. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében új gázellátási források bevonását teszik lehetővé, amennyiben az említett irányelv 9., 14., 32., 33., 34. cikkében vagy 41. cikkének (6), (8) és (10) bekezdésében foglalt rendelkezések alól mentességet élveznek mindaddig, amíg az ezen albekezdésben felsorolt rendelkezések alól mentességet élveznek, kivéve e rendelet 19. cikkének (4) bekezdését; vagy
- c) azon földgázszállító-rendszerek, amelyek részére a 2009/73/EK irányelv 48. cikke alapján eltérést engedélyeztek.

▼B

Az első albekezdés a) pontja vonatkozásában azok a tagállamok, amelyek részére a 2009/73/EK irányelv 49. cikke alapján eltérést engedélyeztek, kérhetik a Bizottságtól az e pontban említett eltérés lejártának időpontjától számított legfeljebb két évig terjedő átmeneti eltérést e rendeletről.

*31. cikk***Hatályon kívül helyezés**

Az 1775/2005/EK rendelet 2011. március 3-tól hatályát veszti. A hatályon kívül helyezett rendeletről való hivatkozásokat erre a rendeletről való hivatkozásként kell értelmezni, a II. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban.

*32. cikk***Hatálybalépés**

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet ►**C1** 2011. március 3-tól ◀ kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

▼B*I. MELLÉKLET***IRÁNYMUTATÁSOK**

1. **A szállításrendszer-üzemeltetők által harmadik felek részére nyújtandó hozzáférési szolgáltatásokról**
 - (1) A szállításrendszer-üzemeltetők nem megszakítható és megszakítható szolgáltatásokat nyújtanak legalább egynapos időtartamra.
 - (2) A harmonizált szállítási szerződéseket és az egységes üzemi és kereskedelmi szabályzatot olyan módon kell kialakítani, hogy az megkönnyítse a rendszerhasználók által szerződésben lekötött kapacitás kereskedelmét és újrafelhasználását, anélkül hogy ez a kapacitások felszabadítását akadályozná.
 - (3) A szállításrendszer-üzemeltetők a rendszerhasználókkal való megfelelő konzultációt követően üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, valamint harmonizált szerződéseket dolgoznak ki.
 - (4) A szállításrendszer-üzemeltetők szabványosított nominálási és újranominálási eljárásokat vezetnek be. Információs rendszereket és elektronikus kommunikációs megoldásokat dolgoznak ki, hogy megfelelő adatokkal lássák el a rendszerhasználókat és egyszerűsítsék a tranzakciókat, úgymint a nominálásokat, a kapacításra vonatkozó szerződéskötést és a rendszerhasználók között a kapacitásjogok átadását.
 - (5) A visszaigazolási idők minimalizálása érdekében a szállításrendszer-üzemeltetők az iparág legjobb gyakorlata szerint harmonizálják a hivatalos kérelmezési eljárásokat és a visszaigazolási időket. A releváns rendszerhasználókkal folytatott konzultációt követően legkésőbb 2006. július 1-jétől biztosítaniuk kell az online képernyős kapacitásfoglaló és -visszaigazoló rendszereket, és a nominálási és újranominálási eljárásokat.
 - (6) A szállításrendszer-üzemeltetők a rendszerhasználóknak nem számítanak fel külön díjat a szállítási szerződéseikkel kapcsolatos, az általános szabályok és eljárások szerint intézett tájékoztatási kérelmekért és tranzakciókért.
 - (7) Az olyan tájékoztatási kérelmekért, amelyek rendkívüli vagy túlzott költségekkel járnak – azaz például a megvalósíthatósági tanulmányokért – külön díjakat lehet felszámítani, feltéve, hogy a díjak kellően indokolhatóak.
 - (8) A szállításrendszer-üzemeltetők együttműködnek más szállításrendszer-üzemeltetőkkel saját hálózataik karbantartásának összehangolása tekintetében, annak érdekében, hogy minimalizálják a rendszerhasználóknak és más területek szállításrendszer-üzemeltetőinek nyújtott szállítási szolgáltatások megszakadását, valamint, hogy azonos előnyöket biztosíthassanak az ellátás biztonsága tekintetében, beleértve a tranzitszállítást is.
 - (9) A szállításrendszer-üzemeltetők évente legalább egyszer, előre meghatározott határidőre – megfelelő időben eszközölt előzetes értesítéssel – közlést tesznek az összes olyan tervezett karbantartási időszakot, amely érinti a rendszerhasználóknak a szállítási szerződésekből eredő jogait, valamint az ilyen vonatkozású üzemeltetési információkat. Ez magában foglalja a tervezett karbantartási időszakok bármilyen változásának gyors és megkülönböztetésmentes nyilvánosságra hozatalát, továbbá a nem tervezett karbantartásokról szóló értesítést is, amint ezen információ a szállításrendszer-üzemeltető számára rendelkezésre áll. A karbantartási időszakok alatt a szállításrendszer-üzemeltetők rendszeresen frissített információkat tesznek közzé a karbantartás részleteiről, várható időtartamáról és hatásáról.

▼B

- (10) A szállításirendszer-üzemeltetők napi bontásban nyilvántartást vezetnek a folyó karbantartásokról és a forgalom megszakításokról, és azt kérésre a hatáskörrel rendelkező hatóság rendelkezésére bocsátják. Az információkat kérésre a megszakítás által érintetteknek is rendelkezésre kell bocsátani.
2. **A kapacitásallokációs mechanizmusok és a szűkületek kezelésére vonatkozóan a szállításirendszer-üzemeltetők által követendő eljárások alapelveiről és szerződéses szűkület esetén történő alkalmazásáról**
- 2.1. *A kapacitásallokációs mechanizmusok és a szűkületek kezelésére vonatkozóan a szállításirendszer-üzemeltetők által követendő eljárások alapelveiről*
- (1) A kapacitásallokációs mechanizmusoknak és a szűkületek kezelésére vonatkozó eljárásoknak elő kell segíteniük a verseny kialakulását és a kapacitás likvid kereskedelmét, és összeegyeztethetőnek kell lenniük a piaci mechanizmusokkal – többek között az azonnali piacokkal és a kereskedési pontokkal. Rugalmasaknak kell lenniük és tudniuk kell alkalmazkodni a változó piaci körülményekhez.
- (2) Ezeknek a mechanizmusoknak és eljárásoknak figyelembe kell venniük az érintett rendszer egyensúlyát, valamint az ellátás biztonságát.
- (3) Ezek a mechanizmusok és eljárások nem akadályozhatják új piaci szereplők piacra lépését, és nem támaszthatnak indokolatlan akadályokat a piacra lépéssel szemben. Nem akadályozhatják meg a piaci résztvevőket – beleértve az újonnan piacra lépőket és a kis piaci részesedéssel rendelkező cégeket is – abban, hogy hatékonyan versenyezzenek.
- (4) Ezeknek a mechanizmusoknak és eljárásoknak megfelelő gazdasági jelzéseket kell nyújtaniuk a műszaki kapacitás gazdaságos és maximális kihasználásához, valamint meg kell könnyíteniük az új infrastruktúrába történő beruházást.
- (5) A rendszerhasználókat tájékoztatni kell arról, hogy milyen típusú körülmények érinthetik a szerződésben lekötött kapacitás rendelkezésre állását. A megszakításról szóló tájékoztatásnak tükröznie kell, hogy a szállításirendszer-üzemeltetőnek milyen szintű információk állnak rendelkezésére.
- (6) Amennyiben rendszeregyensúlyi okok miatt a szerződéses szállítási kötelezettségek teljesítésében nehézségek mutatkoznak, a szállításirendszer-üzemeltetők értesítik a rendszerhasználókat, és késedelem nélkül megkülönböztetésmentes megoldást keresnek.

A szállításirendszer-üzemeltetők az eljárásokról – még azok bevezetése előtt – konzultálnak a rendszerhasználókkal, és egyeztetik azokat a szabályozó hatósággal.

▼M2

- 2.2. *Szűkületek kezelésére vonatkozó eljárások szerződéses szűkület esetén*
- 2.2.1. *Általános rendelkezések*
- (1) A 2.2. pont rendelkezéseit az egymással szomszédos betáplálási-kiadási rendszereket összekötő azon rendszer-összekötési pontokra kell alkalmazni, amelyekben a rendszerhasználók kapacitásokat köthetnek le, függetlenül attól, hogy ezek a rendszer-összekötési pontok fizikaiak vagy virtuálisak, illetőleg hogy egyazon tagállamot vagy különböző tagállamokat érintenek-e. Az említett rendelkezéseket – amennyiben az érintett nemzeti szabályozó hatóság úgy dönt – a harmadik országok felől való betáplálási pontokra és a harmadik országok felé való kiadási pontokra is alkalmazni kell. A 2.2.2. pont rendelkezéseit nem kell alkalmazni a végfogyasztók és az elosztóhálózatok felé való kiadási pontokra, az LNG-terminálok és a termelőlétesítmények felől való betáplálási pontokra, valamint a tárolólétesítmények felől, illetőleg felé való betáplálási és kiadási pontokra.

▼ M4

- (2) A szállításirendszer-üzemeltetők által e melléklet 3. pontjának megfelelően közzétett és – amennyiben releváns – a nemzeti szabályozó hatóságok által hitelesített információk alapján az Ügynökség a 2015. évtől kezdődően minden évben június 1-jéig közzéteszi a rendszer-összekötési pontokban a megelőző évben eladott nem megszakítható kapacitástermékek következtében kialakult szűkületekre vonatkozó nyomonkövetési jelentését, melyben a lehetőségek szabta keretek között figyelembe veszi a másodlagos piacon folytatott kapacitáskereskedést és a megszakítható kapacitások felhasználását is.

▼ M2

- (3) A 2.2.2., a 2.2.3., a 2.2.4. és a 2.2.5. pontban ismertetett szűkületkezelési eljárások valamelyikének alkalmazása következtében hozzáférhetővé váló többletkapacitást az érintett egy vagy több szállításirendszer-üzemeltető a rendes kapacitásallokációs eljárás keretében kínálja fel.
- (4) A 2.2.2., a 2.2.4. és a 2.2.5. pontban előírt intézkedéseket 2013. október 1-jétől fogva kell alkalmazni. A 2.2.3. pont (1)–(5) bekezdéséig 2016. július 1-jétől fogva kell alkalmazni.

2.2.2. Kapacitásbővítés túljegyzési-visszavásárlási mechanizmus alkalmazásával

- (1) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek javaslatot előterjeszteni egy olyan ösztönzőalapú túljegyzési-visszavásárlási mechanizmusra, amelynek révén nem megszakítható többletkapacitások kínálhatók a rendszerben, továbbá kötelesek ezt a mechanizmust a nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyását követően bevezetni. A bevezetést megelőzően a nemzeti szabályozó hatóság konzultál a szomszédos tagállamok nemzeti szabályozó hatóságaival és figyelembe veszi azok véleményét. Többletkapacitás alatt a rendszer-összekötési pontnak az e rendelet 16. cikkének (1) bekezdése alapján meghatározott műszaki kapacitásán felül kínált nem megszakítható kapacitást kell érteni.
- (2) A túljegyzési-visszavásárlási rendszernek ösztönöznie kell a szállításirendszer-üzemeltetőket arra, hogy – a műszaki feltételek, köztük a fűtőérték, a hőmérséklet, az érintett betáplálási-kiadási rendszerben érvényesülő várt fogyasztás és a szomszédos hálózatokban rendelkezésre álló kapacitások figyelembevételével – többletkapacitást bocsássanak rendelkezésre. A szállításirendszer-üzemeltetők a betáplálási-kiadási rendszer műszaki vagy többletkapacitásának újraszámítása tekintetében kötelesek dinamikus eljárást követni.
- (3) A túljegyzési-visszavásárlási mechanizmust megalapozó ösztönzőrendszernek tükröznie kell a szállításirendszer-üzemeltetők amiatti kockázatát, hogy többletkapacitást kínálnak. A mechanizmust úgy kell kialakítani, hogy a szállításirendszer-üzemeltetők és a rendszerhasználók osztozzanak a többletkapacitás értékesítéséből származó bevételeken és a visszavásárlások, illetve a (6) bekezdés szerinti intézkedések költségein. A nemzeti szabályozó hatóságok meghatározzák a bevételeknek és a költségeknek a szállításirendszer-üzemeltető és a rendszerhasználó közötti megoszlását.
- (4) A szállításirendszer-üzemeltetők bevételeinek meghatározása szempontjából úgy kell tekinteni, hogy a műszaki kapacitás, ezen belül különösen a visszaadott kapacitás és – az adott esetnek megfelelően – az egy gáznapos nem megszakítható „használd vagy elveszítéd” mechanizmus és a hosszú távú „használd vagy elveszítéd” mechanizmusok alkalmazásából származó kapacitás allokálása előbb történt, mint az esetleges többletkapacitásé.

▼ **M2**

- (5) A többletkapacitás meghatározása során a szállításrendszer-üzemeltető köteles figyelembe venni a rendszer-összekötési pontokban különböző időpillanatokban meglévő, fizikailag kihasználatlan kapacitások valószínű mennyiségére vonatkozó statisztikai forgatókönyveket. A szállításrendszer-üzemeltetőnek továbbá a többletkapacitás felkínálásával kapcsolatban olyan kockázati profilt kell figyelembe vennie, amelyből nem származik túlzott visszavásárlási kötelezettség. A túljegyzési-visszavásárlási mechanizmusnak becslést kell adnia a piaci kapacitás-visszavásárlások valószínűségére és költségeire, és ezt a becslést figyelembe kell vennie a felkínált többletkapacitás értékében.
- (6) Amennyiben a rendszer integritásának fenntartása érdekében szükséges, a szállításrendszer-üzemeltetők kötelesek olyan piaci alapú visszavásárlási eljárást alkalmazni, amelynek keretében a rendszerhasználók kapacitásokat kínálhatnak fel. Az alkalmazandó visszavásárlási eljárásról a rendszerhasználókat tájékoztatni kell. A visszavásárlási eljárás alkalmazása nem érintheti a szükséghelyzeti intézkedések alkalmazását.
- (7) A szállításrendszer-üzemeltetők a visszavásárlási eljárás alkalmazása előtt kötelesek ellenőrizni, hogy a rendszer integritása más műszaki és kereskedelmi intézkedések útján nem tartható-e fenn költséghatékonyabb módon.
- (8) Amikor a túljegyzési-visszavásárlási mechanizmusra vonatkozó javaslatukat előterjesztik, a szállításrendszer-üzemeltetők kötelesek a nemzeti szabályozó hatóság rendelkezésére bocsátani a mechanizmus értékeléséhez szükséges valamennyi adatot, becslést és modellt. A szállításrendszer-üzemeltetők kötelesek rendszeresen beszámolni a nemzeti szabályozó hatóságnak a mechanizmus működéséről, továbbá – a nemzeti szabályozó hatóság kérésére – kötelesek átadni minden vonatkozó adatot. A nemzeti szabályozó hatóság felkérheti a szállításrendszer-üzemeltetőt a mechanizmus felülvizsgálatára.

2.2.3. Egy gáznapos nem megszakítható „használd vagy elveszítéd” mechanizmus

- (1) A nemzeti szabályozó hatóságok megkövetelik a szállításrendszer-üzemeltetőktől, hogy a rendszer-összekötési pontokban minden rendszerhasználó esetében legalább a (3) bekezdésben előírt szabályokat alkalmazzák az eredeti nominálások módosítása kapcsán abban az esetben, ha az Ügynökség által a 2.2.1. pont (2) bekezdése szerint elkészített éves nyomonkövetési jelentés alapján megállapítást nyer, hogy a rendszer-összekötési pontokban a nyomonkövetési jelentés tárgyévében végrehajtott kapacitásallokációs eljárások során – árverés alkalmazása esetén a kikiáltási áron – az adott évben vagy az azt követő két év valamelyikében felhasználható termékekkel kapcsolatban a következők szerint a kereslet nagyobb volt a kínálatnál:
- legalább három olyan nem megszakítható kapacitástermékkel kapcsolatban, amelynek időtartama egy hónap; vagy
 - legalább két olyan nem megszakítható kapacitástermékkel kapcsolatban, amelynek időtartama három hónap; vagy
 - legalább egy olyan nem megszakítható kapacitástermékkel kapcsolatban, amelynek időtartama egy év vagy annál hosszabb; vagy
 - nem kínáltak egy hónapra vagy annál hosszabb időtartamra vonatkozó nem megszakítható kapacitásterméket.
- (2) Ha az éves nyomonkövetési jelentés alapján megállapítást nyer, hogy – például fizikai rendszerbővítés vagy hosszú távú szerződések megszűnése következtében felszabaduló kapacitásoknak köszönhetően – az (1) bekezdésben meghatározott helyzet a következő három évben várhatóan nem fog ismételtelen előállni, akkor az érintett nemzeti szabályozó hatóságok az egy gáznapos nem megszakítható „használd vagy elveszítéd” mechanizmus alkalmazását megszüntethetik.

▼ M2

- (3) A nem megszakítható újránominálás nem haladhatja meg a rendszerhasználó által a rendszer-összekötési pontban lekötött kapacitás 90 %-át, és nem lehet kisebb e kapacitás 10 %-ánál. Ha azonban a nominálás meghaladja a lekötött kapacitás 80 %-át, akkor felfelé a nem nominált mennyiség fele nominálható újra. Ha a nominálás nem haladja meg a lekötött kapacitás 20 %-át, akkor lefelé a nominált mennyiség fele nominálható újra. E bekezdés alkalmazása nem érintheti a sürgősségi intézkedések alkalmazását.
- (4) A lekötött kapacitás eredeti jogosultja lekötött nem megszakítható kapacitásának a korlátozással érintett részét megszakítható kapacitásként újránominálhatja.
- (5) A (3) bekezdést nem kell alkalmazni azokra a rendszerhasználókra – személyekre vagy vállalkozásokra és az általuk a 139/2004/EK rendelet 3. cikke értelmében irányított vállalkozásokra –, amelyek a rendszer-összekötési pontban a megelőző évben az átlagos műszaki kapacitás 10 %-ánál kevesebbet birtokoltak.
- (6) Azokra a rendszer-összekötési pontokra vonatkozóan, amelyekben a (3) bekezdés szerinti egy gáznapos nem megszakítható „használd vagy elveszítéd” mechanizmus érvényesül, a nemzeti szabályozó hatóság értékeli a 2.2.2. pont szerinti túljegyzési-visszavásárlási mechanizmushoz való viszonyt, és ezen értékelés alapján dönthet úgy, hogy a kérdéses rendszer-összekötési pontokban nem alkalmazza a 2.2.2. pont rendelkezéseit. Ezt a döntést haladéktalanul be kell jelenteni az Ügynökségnek és a Bizottságnak.
- (7) A nemzeti szabályozó hatóság a (3) bekezdés szerinti egy gáznapos nem megszakítható „használd vagy elveszítéd” mechanizmus alkalmazását bármely rendszer-összekötési pontban bevezetheti. Döntésének meghozatala előtt a nemzeti szabályozó hatóság konzultál a szomszédos tagállamok nemzeti szabályozó hatóságaival. Döntésének meghozatala során a nemzeti szabályozó hatóság figyelembe veszi a szomszédos tagállamok nemzeti szabályozó hatóságainak véleményét.

2.2.4. Lekötött kapacitás visszaadása

A szállításirendszer-üzemeltetők – az egynapos és az annál rövidebb időtartamú kapacitástermékek kivételével – kötelesek elfogadni a rendszerhasználó által egy adott rendszer-összekötési pontban lekötött nem megszakítható kapacitás visszaadását. A rendszerhasználó a kapacitáslekötési szerződésből fakadó jogait és kötelezettségeit mindaddig és annyiban megtartja, amíg és amennyiben a szállításirendszer-üzemeltető a kapacitást újra nem allokálja. Úgy kell tekinteni, hogy a visszaadott kapacitás újraallokálása csak minden más rendelkezésre álló kapacitás allokálása után történik. A szállításirendszer-üzemeltető köteles haladéktalanul értesíteni a rendszerhasználót az általa visszaadott kapacitás bármely részének újraallokálásáról. A nemzeti szabályozó hatóság – különös tekintettel azokra az esetekre, amikor több rendszerhasználó is visszaadja kapacitását – jóváhagyja a kapacitás visszaadására vonatkozó különös feltételeket.

2.2.5. Hosszú távú „használd vagy elveszítéd” mechanizmus

- (1) A nemzeti szabályozó hatóságok megkövetelik a szállításirendszer-üzemeltetőktől az egy adott rendszer-összekötési pontban a rendszerhasználó által lekötött és rendszeresen ki nem használt kapacitás részleges vagy teljes visszavételét, amennyiben a rendszerhasználó a ki nem használt kapacitását ésszerű feltételek mellett nem adta el vagy kínálta fel a piacon, és más rendszerhasználók az adott rendszer-összekötési pontban nem megszakítható kapacitáslekötést igényelnek. A lekötött kapacitás különösen abban az esetben tekinthető rendszeresen ki nem használtként, ha:

▼ **M2**

- a) szerződése egy évnél hosszabb időtartamra vonatkozik, mind április 1-je és szeptember 30-a között, mind pedig október 1-je és március 31-e között a lekötött kapacitásának átlagban kevesebb mint 80 %-át használja ki, és ezt a magatartását nem indokolta megfelelően; vagy
 - b) a 2.2.3. pont (3) bekezdésében foglalt szabályok megkerülése érdekében szisztematikusan a lekötött kapacitásának 100 %-a közelében nominál, majd pedig lefelé újránominál.
- (2) Az egy gáznapos nem megszakítható „használd vagy elveszít” mechanizmus alkalmazása nem tekinthető elegendő indoknak az (1) bekezdés alkalmazásának mellőzésére.
- (3) A visszavétel következtében a rendszerhasználó egy adott időszakra vagy a szerződésének tárgyidőszakából még hátralévő időtartamra részlegesen vagy teljes mértékben elveszíti lekötött kapacitását. A rendszerhasználó a kapacitáslekötési szerződésből fakadó jogait és kötelezettségeit mindaddig és annyiban megtartja, amíg és amennyiben a szállítási rendszer-üzemeltető a kapacitást újra nem allokálja.
- (4) A szállítási rendszer-üzemeltetők kötelesek rendszeresen a nemzeti szabályozó hatóság rendelkezésére bocsátani mindazokat az adatokat, amelyek szükségesek annak nyomon követéséhez, hogy milyen mértékben használják ki lekötött kapacitásaikat azok a rendszerhasználók, amelyeknek szerződése egy évnél hosszabb időtartamra vagy legalább két évre kiterjedő negyedéves időszakokra vonatkozik.

▼ **M1**

3. **A rendszerhasználók számára a rendszerhez való tényleges hozzáféréshez szükséges műszaki információk meghatározása, az átláthatóság követelményei szempontjából releváns pontok meghatározása, valamint az összes releváns pontban közzeendő információk és ezen információk közzétételének ütemezése**
- 3.1. *A rendszerhasználók számára a rendszerhez való tényleges hozzáféréshez szükséges műszaki információk meghatározása*
- 3.1.1. *A közzététel módja*
- (1) A szállítási rendszer-üzemeltetők a 3.1.2. pontban, valamint a 3.3. pont (1)–(5) bekezdésében meghatározott valamennyi információt a következő módon kötelesek közzétenni:
- a) olyan internetes oldalon, amelyhez a nyilvánosság térítésmentesen, a szállítási rendszer-üzemeltetőnél való mindenfajta regisztráció és belépés nélkül hozzáférhet;
 - b) rendszeresen/görgetett adatok formájában; az információk frissítésének gyakoriságát a változások időpontja és a szolgáltatás időtartama alapján kell meghatározni;
 - c) felhasználóbarát módon;
 - d) egyértelmű, mennyiségileg is értelmezhető, könnyen hozzáférhető, diszkriminációmentes módon;

▼ **M2**

- e) olyan, a szállítási rendszer-üzemeltetők és a nemzeti szabályozó hatóságok által közös megegyezéssel, az Ügynökségnek a harmonizált formátummal kapcsolatban kialakított véleményét figyelembe véve megállapított letölthető formátumban, amely lehetővé teszi az adatok kvantitatív feldolgozását;

▼ M1

- f) következetes mértékegység-használattal, így különösen az energiatartalom-értékeket kWh-ban (298,15 K égési referencia-hőmérséklet feltételezésével), a térfogatértékeket m³-ben (273,15 K-re és 1,01325 bar-ra vonatkoztatva) kifejezve. Meg kell adni az energiatartalomra való átszámításhoz szükséges konstans szorzótényezőt is. A fenti forma mellett a szóban forgó adatok más mértékegységekben is közzétehetők;
- g) a tagállam hivatalos nyelvén vagy nyelvein, valamint angol nyelven;

▼ M2

- h) úgy, hogy 2013. október 1-jétől az összes adat egyetlen, az ENTSOG által uniós szinten, költséghatékony alapon kialakított központi platformon legyen hozzáférhető.

▼ M1

- (2) A szállításirendszer-üzemeltetők, amint a megfelelő adatok birtokába jutnak, kötelesek a 3.1.2. pontban, valamint a 3.3. pont (1)–(5) bekezdésében meghatározott információk tényleges változásairól időben tájékoztatást adni.

3.1.2. A közzététel tartalma

A szállításirendszer-üzemeltetők rendszereikről és szolgáltatásairól kötelesek közzétenni legalább:

- a) az általuk nyújtott különböző szolgáltatások és azok díjainak részletes és átfogó ismertetését;
- b) az ezekhez a szolgáltatásokhoz rendelkezésre álló szállítási szerződések különböző típusait;
- c) az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat és/vagy a valamennyi rendszerhasználó jogait és kötelezettségeit meghatározó általános feltételeket, ezen belül különösen:
1. a harmonizált szállítási szerződéseket és egyéb vonatkozó dokumentumokat;
 2. ha a rendszerhez való hozzáférés szempontjából szükségesek, az e melléklet 3.2. pontja értelmében vett minden releváns pont tekintetében a gázminőségre vonatkozó paramétereket, köztük legalább az égéshő és a Wobbe-szám értékét, valamint a rendszerhasználókat abban az esetben terhelő kötbér vagy átalakítási költség nagyságát, ha a gáz a megadott paramétereknek nem felel meg;
 3. minden releváns pont tekintetében a nyomásra vonatkozó követelményekkel kapcsolatos információkat, amennyiben azok a rendszerhez való hozzáférés szempontjából lényegesek;
 4. a megszakítható kapacitás megszakításakor alkalmazandó eljárást, beleértve – az adott esetnek megfelelően – a megszakítások időzítését, kiterjedését és végrehajtásának sorrendjét is (például arányosan vagy érkezési sorrendben visszafelé történik-e);
- d) a szállítórendszer használatakor alkalmazott harmonizált eljárásokat, beleértve a legfontosabb szakkifejezések meghatározását is;

▼ **M1**

- e) a kapacitásallokációra, a szűk keresztmetszetek kezelésére, valamint a kapacitáshalmaz megelőzésére és az újrafelhasználásra vonatkozó eljárásokat meghatározó rendelkezéseket;
- f) a másodlagos piacon folytatott kapacitáskereskedelemre a szállítási-rendszer-üzemeltető viszonylatában vonatkozó szabályokat;
- g) a kiegyensúlyozásra vonatkozó szabályokat és a kiegyensúlyozási díjak számításának módszertanát;
- h) ha alkalmazandó, a szállítási és egyéb szolgáltatásokban külön díjfi-zetési kötelezettség nélkül megengedett rugalmassági és tolerancia-szinteket, valamint az ezen túlmenően nyújtott esetleges rugalmassági lehetőségeket és azok díjait;
- i) a szállításirendszer-üzemeltető szállítórendszere és az e melléklet 3.2. pontja értelmében vett releváns rendszer-összekötési pontok részletes leírását, valamint a kapcsolódó rendszerek vagy létesítmények üzemeltetőinek megnevezését;
- j) a szállításirendszer-üzemeltető által üzemeltetett rendszerhez való kapcsolódásra vonatkozó szabályokat;
- k) a válsághelyzeti mechanizmusokra, így különösen az azon intézkedésekre vonatkozó információkat, amelyek egyes fogyasztói csoportok rendszerből való kizárását eredményezhetik, amennyiben ezek a mechanizmusok a szállításirendszer-üzemeltető felelősségi körébe tartoznak, valamint a szállításirendszer-üzemeltetőre alkalmazandó egyéb általános felelősségi szabályokat;
- l) a szállításirendszer-üzemeltetők által a rendszerhasználók számára az érintett szállítórendszerhez való hozzáférés szempontjából lényeges rendszer-összekötési pontokban, a hálózat kölcsönös átjárhatóságával összefüggésben kialakított egyezményes eljárásokat, az egyezményes nominálási és egyeztetési eljárásokat, valamint a szállított gázmeny-nyiségek allokációjával és a kiegyensúlyozással kapcsolatos egyezmé-nyes eljárásokat, beleértve az alkalmazott módszereket is;
- m) a szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek részletes, átfogó leírást közzétenni a műszaki kapacitás kiszámításához felhasznált módszer-tanról és eljárásokról, beleértve az alkalmazott paraméterekre és a legfontosabb feltételezésekre vonatkozó információkat is.

3.2. *Az átláthatóság követelményei szempontjából releváns pontok meghatá-rozása*

(1) Releváns pont legalább:

- a) egy adott szállításirendszer-üzemeltető által üzemeltetett szállítóhá-lózat valamennyi betáplálási és kiadási pontja, az egyedi végső felhasználó ellátását szolgáló kiadási pontok és az EU területén telep-hellyel rendelkező, egyedi termelő termelőlétesítményéhez közvetlenül kapcsolódó betáplálási pontok kivételével;
- b) a szállításirendszer-üzemeltetők különböző egyensúlytartási zónáit összekötő valamennyi betáplálási és kiadási pont;

▼ **M1**

- c) egy adott szállításrendszer-üzemeltető hálózatát LNG-terminállal, fizikai földgázelosztó központtal, tároló- vagy termelőlétesítménnyel összekötő valamennyi pont, kivéve az a) pontban mentesített termelőlétesítményeket;
- d) egy adott szállításrendszer-üzemeltető hálózatát a 2009/73/EK irányelv 2. cikkének 14. pontja értelmében vett kiegészítő szolgáltatások nyújtásához szükséges infrastruktúrával összekötő valamennyi pont.
- (2) Az egyedi végső felhasználóknak és a termelőlétesítményeknek szánt olyan információkat, amelyek nem a 3.2. pont (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett releváns pontokhoz tartoznak, összesített formában, legalább egyensúlytartási zónák szerinti bontásban kell közzétenni. E melléklet alkalmazásában az egyedi végső felhasználókra, valamint a 3.2. pont (1) bekezdésének a) pontjában ismertetett releváns pontok meghatározásából kizárt termelőlétesítményekre vonatkozó összesítés egyetlen releváns pontnak tekintendő.
- (3) Ha a két vagy több szállításrendszer-üzemeltető közötti pontokat kizárólag az érintett szállításrendszer-üzemeltetők kezelik, és ebben a rendszerhasználók sem szerződéses, sem operatív alapon nem vesznek részt, vagy ha a pontok a szállítórendszert az elosztórendszerrel kötik össze, és ezeken a pontokon szerződéses szűk keresztmetszet nem áll fenn, akkor e pontok vonatkozásában a szállításrendszer-üzemeltetők mentesülnek az e melléklet 3.3. pontjában előírt közzétételi kötelezettségek alól. A nemzeti szabályozó hatóság előírhatja a szállításrendszer-üzemeltetők számára, hogy az e melléklet 3.3. pontjában említett követelményeket a mentesített pontok csoportjára vagy az összes mentesített pontra vonatkozóan tegyék közzé. Ilyenkor a kérdéses információkat – amennyiben azok a szállításrendszer-üzemeltető rendelkezésére állnak – összesített formában, értelmezhető szinten, legalább egyensúlytartási zónák szerinti bontásban kell közzétenni. E melléklet alkalmazásában az e pontokra vonatkozó ilyen értelmű összesítés egyetlen releváns pontnak tekintendő.
- 3.3. *Az összes releváns pontban közzéteendő információk és ezen információk közzétételének ütemezése*
- (1) A szállításrendszer-üzemeltetők valamennyi releváns pontban minden nyújtott szolgáltatás és kiegészítő szolgáltatás (köztük különösen a keverés, a ballasztolás és az átalakítás) vonatkozásában kötelesek közzétenni az a)–g) pontban felsorolt információkat. Ezeket az információkat számszerűen, a kapacitáslekötés és a nominálás, újranominálás legrövidebb referencia-időszaka, illetőleg a kiegyensúlyozási díj számításához alapul vett legrövidebb elszámolási időszak hosszával megegyező, óránkénti vagy napi bontásban kell közzétenni. Ha a legrövidebb referencia-időszak nem egy nap, akkor az a)–g) pontban felsorolt információkat napi bontásban is közzé kell tenni. Az információkat és változásaikat azonnal közzé kell tenni, amint a rendszerüzemeltető azok birtokába jut („csaknem valós idejű” adatközlés).
- a) műszaki kapacitás mindkét irányú gázáram esetében;

▼ M1

- b) a szerződésben lekötött összes megszakítható és nem megszakítható kapacitás mindkét irányban;
- c) nominálás és újranominálás mindkét irányban;
- d) a rendelkezésre álló megszakítható és nem megszakítható kapacitás mindkét irányban;
- e) a tényleges fizikai gázáramok;
- f) a megszakítható kapacitások tervezett és tényleges megszakításai;
- g) a nem megszakítható szolgáltatások tervezett és nem tervezett szüneteltetése, valamint információk a nem megszakítható szolgáltatások helyreállításáról (mint például rendszerkarbantartás és az ahhoz kapcsolódó esetleges tervezett szolgáltatásszüneteltetés várható időtartama). A szolgáltatás tervezett szüneteltetéséről legalább 42 nappal előre tájékoztatást kell adni;

▼ M2

- h) egy hónapra vagy annál hosszabb időszakra vonatkozó nem megszakítható kapacitástermékek iránti sikertelen és jogilag érvényes igénylések előfordulásai, beleértve a sikertelen igénylések számát és az érintett mennyiségeket is;
 - i) azon esetek előfordulásai, amikor egy árverésen egy hónapra vagy annál hosszabb időszakra vonatkozó nem megszakítható kapacitástermék a kikiáltási árnál magasabb áron kelt el (hely és időpont);
 - j) azon esetek előfordulásai, amikor a rendes kapacitásallokációs eljárás keretében nem került felkínálásra egy hónapra vagy annál hosszabb időszakra vonatkozó nem megszakítható kapacitástermék (hely és időpont);
 - k) a 2.2.2., a 2.2.3., a 2.2.4. és a 2.2.5. pontban előírt szűkületkezelési eljárások alkalmazása útján rendelkezésre bocsátott összkapacitás az alkalmazott szűkületkezelési eljárások szerinti bontásban;
- l) a h)–k) pontot 2013. október 1-jétől fogva kell alkalmazni.

▼ M4

- (2) A 3.3. pont (1) bekezdésének a), b) és d) pontja szerinti információkat valamennyi releváns pont esetében legalább 24 hónappal előre kell közzétenni.

▼ M1

- (3) A szállításirendszer-üzemeltetők a 3.3. pont (1) bekezdésének a)–g) pontja szerinti követelményekre vonatkozó információkat valamennyi releváns pont tekintetében kötelesek görgetett formában az elmúlt öt évre visszamenőleg is közzétenni.
- (4) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek valamennyi releváns pontban napi bontásban közzétenni az égéshő vagy a Wobbe-szám mért értékét. Az előzetes adatokat az adott gáznapot követően legkésőbb három napon belül kell közzétenni. A végleges adatokat az adott hónap végét követően három hónapon belül kell közzétenni.
- (5) A szállításirendszer-üzemeltetők – minden olyan év esetében éves bontásban, amelyre vonatkozóan szerződéses kapacitáslekötéssel rendelkeznek, valamint még egy további évre vonatkozóan, de legalább a következő tíz évre – kötelesek valamennyi releváns pontban közzétenni a rendelkezésre álló kapacitás, valamint a lekötött és a műszaki kapacitás értékét. Ezeket az információkat kötelesek legalább havonta, új információk ismertetése esetén még gyakrabban aktualizálni. A közzétételnek igazodnia kell ahhoz, hogy a kapacitás piaci felajánlása milyen hosszúságú időszakokra vonatkozóan történik.

▼ **M1**

3.4. *A szállítórendszerrel kapcsolatban közzeendő információk és ezen információk közzétételének ütemezése*

(1) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek gondoskodni a másodlagos piacon felajánlott és szerződésben lekötött (tehát egyik rendszerhasználó által másik rendszerhasználónak eladott) kapacitások összesített értékének napi bontású közzétételéről és a közzétett adatok naponta történő aktualizálásáról, amennyiben ezek az adatok a szállításirendszer-üzemeltető rendelkezésére állnak. A közzeendő információknak tartalmazniuk kell:

- a) azon rendszer-összekötési pont megjelölését, ahol a kapacitásértékesítés történt;
- b) a kapacitás típusát: betáplálási vagy kiadási, megszakítható vagy sem;
- c) a kapacitáshasználati jogok mennyiségét és időtartamát;
- d) az ügylet típusát: átruházás, engedményezés stb.;
- e) az ügyletek/átruházások összes számát;
- f) a szállításirendszer-üzemeltető előtt ismert minden más, a 3.3. pontban említett feltételt.

Amennyiben ezeket az információkat harmadik fél szolgáltatja, akkor a szállításirendszer-üzemeltetők az információszolgáltatási kötelezettség alól mentesülnek.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek közzétenni azokat a harmonizált feltételeket, amelyek szerint a kapacitásügyleteket (átruházásokat, engedményezéseket stb.) elfogadják. E feltételeknek tartalmazniuk kell legalább:

- a) azon szabványosított termékek leírását, amelyek a másodlagos piacon értékesíthetők;
- b) a másodlagos ügyletek végrehajtásához, elfogadásához, nyilvántartásba vételéhez szükséges többletidőt. Késedelem esetén ennek okait közzé kell tenni;
- c) azt, hogy az eladó vagy a 3.4. pont (1) bekezdésében említett harmadik fél köteles bejelenteni a szállításirendszer-üzemeltetőnek az eladó és a vevő nevét, valamint a kapacitásra vonatkozóan a 3.4. pont (1) bekezdésében előírt információkat.

Amennyiben ezeket az információkat harmadik fél szolgáltatja, akkor a szállításirendszer-üzemeltetők az információszolgáltatási kötelezettség alól mentesülnek.

(3) Rendszerének egyensúlytartásával kapcsolatos szolgáltatásai körében minden szállításirendszer-üzemeltető köteles minden egyensúlyozási időszakra vonatkozóan legalább egy hónappal az egyensúlyozási időszak végét követően minden rendszerhasználót rendszerhasználónkénti bontásban előzetesen tájékoztatni az egyensúlytól való egyedi eltérésének nagyságáról és az ezzel kapcsolatos költségadatokról. Az egységesített terhelési profil alapján ellátott fogyasztókra vonatkozó végleges adatok legfeljebb 14 hónappal később szolgáltatathatók. Amennyiben ezeket az információkat harmadik fél szolgáltatja, akkor a szállításirendszer-üzemeltetők az információszolgáltatási kötelezettség alól mentesülnek. A szállításirendszer-üzemeltető e tájékoztatás során köteles tiszteletben tartani a kereskedelmi szempontból minősített információk titkosságát.

▼ M1

- (4) Ha a szállításirendszer-üzemeltető harmadik felek által való hozzáférés céljából a tűréshatárok alkalmazásától különböző rugalmassági szolgáltatást kínál, akkor köteles a rugalmasság maximális nagyságáról, a rugalmasság lekötött nagyságáról és a rugalmasságnak a piac számára a következő gáznapon való rendelkezésre állásáról egy nappal előre napi előrejelzést közzétenni. A szállításirendszer-üzemeltető ezen túlmenően minden gáznap végén köteles utólagos összesített adatokat közzétenni minden egyes rugalmassági szolgáltatás kihasználtságáról. Amennyiben a nemzeti szabályozó hatóság meggyőződött arról, hogy ezek az információk lehetőséget nyújtanak az azokkal történő esetleges visszaélésekre a rendszerhasználók részéről, akkor határozhat úgy, hogy a szállításirendszer-üzemeltetőt mentesíti e kötelezettség alól.
- (5) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek egyensúlytartási zónák szerinti bontásban közzétenni a szállításirendszerben az egyes gáznapok kezdetekor lévő gáz mennyiségét, továbbá előrejelzést adni a szállításirendszerben az egyes gáznapok végén lévő gáz mennyiségéről. A szállításirendszerben a gáznap végén lévő gáz mennyiségére vonatkozó előrejelzést a gáznap során óránként frissíteni kell. Ha a kiegyensúlyozási díjak számítása óránként történik, akkor a szállításirendszer-üzemeltető a szállításirendszerben lévő gáz mennyiségét óránként köteles közzétenni. A szállításirendszer-üzemeltetők ehelyett dönthetnek úgy, hogy – egyensúlytartási zónák szerinti bontásban – minden egyes egyensúlyozási időszak kezdete vonatkozásában valamennyi fogyasztó egyensúlytól való eltéréseinek összesített helyzetét, továbbá minden egyes gáznap vége vonatkozásában valamennyi fogyasztó egyensúlytól való eltéréseinek várható összesített helyzetét teszik közzé. Amennyiben a nemzeti szabályozó hatóság meggyőződött arról, hogy ezek az információk lehetőséget nyújtanak az azokkal történő esetleges visszaélésekre a rendszerhasználók részéről, akkor határozhat úgy, hogy a szállításirendszer-üzemeltetőt mentesíti e kötelezettség alól.
- (6) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek felhasználóbarát díjszámító eszközöket közreadni.
- (7) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek valamennyi kapacitáslekötési szerződésről, valamint a rendelkezésre álló kapacitások számításával és az azokhoz való hozzáférés biztosításával, ezen belül különösen minden egyes nominálással és megszakítással összefüggő minden más lényeges információról valós nyilvántartásokat vezetni és azokat legalább öt évig az illetékes nemzeti hatóságok rendelkezésére tartani. A szállításirendszer-üzemeltetők a 3.3. pont (4) és (5) bekezdésében előírt valamennyi lényeges információ iratait kötelesek legalább öt évig megőrizni és kérésre a szabályozó hatóság rendelkezésére bocsátani. A kereskedelmi szempontból titkos információkat mindkét fél köteles bizalmasan kezelni.

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

1775/2005/EK rendelet	E rendelet
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
—	3. cikk
—	4. cikk
—	5. cikk
—	6. cikk
—	7. cikk
—	8. cikk
—	9. cikk
—	10. cikk
—	11. cikk
—	12. cikk
3. cikk	13. cikk
4. cikk	14. cikk
—	15. cikk
5. cikk	16. cikk
—	17. cikk
6. cikk	18. cikk
—	19. cikk
—	20. cikk
7. cikk	21. cikk
8. cikk	22. cikk
9. cikk	23. cikk
10. cikk	24. cikk
11. cikk	25. cikk
12. cikk	26. cikk
13. cikk	27. cikk
14. cikk	28. cikk
15. cikk	29. cikk

▼B

1775/2005/EK rendelet	E rendelet
16. cikk	30. cikk
—	31. cikk
17. cikk	32. cikk
Melléklet	I. melléklet